

УКРАЇНА

(19) UA (11) 70951 (13) C2

(51) 7 C07D235/14,A61K31/415

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(54) БЕНЗІМІДАЗОЛИ ТА ЛІКУВАЛЬНИЙ ЗАСІБ НА ЇХ ОСНОВІ

1

2

(21) 2001020813

(22) 01.07.1999

(24) 15.11.2004

(86) PCT/EP99/04531, 01.07.1999

(31) 198 29 964.8

(32) 04.07.1998

(33) DE

(31) 198 57 202.6

(32) 11.12.1998

(33) DE

(31) 199 12 690.9

(32) 20.03.1999

(33) DE

(46) 15.11.2004, Бюл. № 11, 2004 р.

(72) Ріс Уве, DE, Кауффманн Іріс, DE, Хауель
Норберт, DE, Пріпке Хеннінг, DE, Нар Херберт,
DE, Штассен Жан Марі, DE, Вінен Вольфганг, DE(73) БЬОРІНГЕР ІНГЕЛЬХАЙМ ФАРМА ГМБХ &
КО. КГ, DE

(56) WO 98 37075 A 27.08.1998

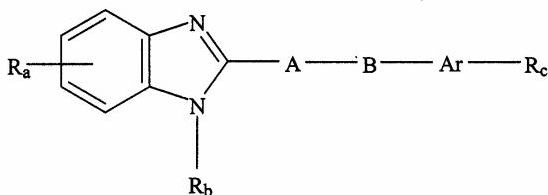
WO 98 01428 A 15.01.1998

WO 97 21437 A 19.06.1997

WO 94 08962 A 28.04.1994

US 4 634 783 A 06.01.1987

(57) 1. Бензімідазоли загальної формули I

в якій

Ar означає необов'язково заміщену атомом фтору, хлору або броду, трифторметильною, C_1 - C_3 залкільною або C_1 - C_3 залкоксигрупою феніленову або нафтиленову групу,

або означає необов'язково заміщену у вуглецевому скелеті C_1 - C_3 залкільною групою тієніленову, тіазоліленову, піридиніленову, піримідиніленову, піразиніленову або піридазиніленову групу,

A означає C_1 - C_3 залкіленову групу,

B означає атом кисню або сірки, метиленову, карбонільну, сульфінільну або сульфонільну групу, необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може бути одно або двозаміщений карбоксигрупою,

R_a означає R_1 - CO - C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де R_1 являє собою

- C_1 - C_3 залкокси-, аміно-, C_1 - C_4 алкіламіно- або ді(C_1 - C_4 алкіл)аміногрупу, в яких відповідно алкільний фрагмент може бути заміщений карбоксигрупою,

- 4-7-членну циклоалкіленіміно- або циклоалкеніленіміногрупу, які можуть бути заміщені однією або двома C_1 - C_3 залкільними групами, при цьому один алкільний замісник одночасно може бути заміщений гідрокси-, C_1 - C_3 залкокси-, карбокси-,

карбокси- C_1 - C_3 залкокси-, карбокси- C_1 - C_3 залкіламіно-, N -(C_1 - C_3 алкіл)- N -(карбоксі- C_1 - C_3 алкіл)аміно-, карбоксі- C_1 - C_3 залкіламінокарбонільною, N -(C_1 - C_3 алкіл)- N -(карбоксі- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільною, карбоксі- C_1 - C_3 залкіламінокарбоніламіно-, 1-(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбоксі- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбоксі- C_1 -

C_3 алкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-ді(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбоксі- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбоніламіногрупою,

- заміщену гідроксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу,

необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупу, з якою через два суміжних атоми вуглецю сконденсоване фенільне кільце,

- морфолінову, піперазинову, N -(C_1 - C_3 алкіл)піперазинову, піролінову, 3,4-

дегідропіперидинову або пірол-1-ільну групу,

або означає R_2 - CX - C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де R_2 являє собою необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- або 6-членну гетероарильну групу,

при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна гетероарильна група містить необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою іміногрупу, один атом кисню або сірки або необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою іміногрупу і один атом кисню або сірки або один або два атоми азоту і згаданий вище алкільний замісник може бути заміщений карбокси-, карбоксі- C_1 - C_3 залкокси-, карбоксі- C_1 - C_3 залкіламіно- або N -(C_1 - C_3 алкіл)карбоксі- C_1 - C_3 залкіламіногрупою, і

X являє собою атом кисню, C_1 - C_3 залкіліміно-, C_1 - C_3 залкоксіміно-, C_1 - C_3 залкілгідразининову, ді(C_1 - C_3 алкіл)гідразининову, C_2 - C_4 алканолгідразининову, N -

(13) C2

(11) 70951

(19) UA

(C₁-C₃алкіл)-C₂-C₄алканойлідразинову або C₁-C₃алкіліденову групу, кожна з яких відповідно в алкільному або алканойльному фрагменті або в алкільному та алканойльному фрагментах може бути заміщена карбоксигрупою, або означає заміщену імідазольною або імідазоліновою групою

C₁-C₃алкільну або C₃-C₅циклоалкільну групу, де імідазольне кільце може бути заміщене фенільною або карбоксигрупою і

однією або двома C₁-C₃алкільними групами або однією, двома або трьома C₁-C₃алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або різними та один з вище названих алкільних замісників одночасно може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, C₂-C₄алканойламіно-, C₁-C₃алкіламіно-, N-(C₂-C₄алканойл)-C₁-C₃ C₁-C₃алкіламіно- або ді(C₁-C₃алкіл)аміногрупою, а імідазолінове кільце може бути заміщене C₁-C₃алкільною групою, при цьому алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, C₂-C₄алканойламіно-, C₁-C₃алкіламіно-, N-(C₂-C₄алканойл)-C₁-C₃алкіламіно- або ді(C₁-C₃алкіл)аміногрупою, і

додатково з вищевказаними імідазольним і імідазоліновим кільцями через два суміжних атоми вуглецю може бути сконденсоване фенільне або піридинове кільце,

або означає імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, яка може бути заміщена однією або двома C₁-C₃алкільними групами, при цьому одночасно один алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою,

або означає C₁-C₄алкільну групу, заміщену - C₁-C₃алкіл-Y₁-C₁-C₃алкільною, HOOC-C₁-C₃алкіл-Y₁-C₁-C₃алкільною, тетразоліл-C₁-C₃алкіл-Y₂-, R₃NR₄- або R₃NR₄-C₁-C₃алкільною групою і необов'язково заміщеною C₁-C₃алкільною групою ізохсазолідінілкарбонільною групою, піролінокарбонільною, 3,4-дегідропіперидинокарбонільною, піроліл-1-ілкарбонільною, карбокси-, амінокарбонільною, C₁-C₃алкіламінокарбонільною, ді(C₁-C₃алкіл)амінокарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у вищеназваних групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщений однією або двома C₁-C₃алкільними групами й одночасно в кожній із зазначених вище C₁-C₃алкіламінокарбонільних, ді(C₁-C₃алкіл)амінокарбонільних або циклоалкіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може бути відповідно заміщений карбоксигрупою, а інші атоми водню C₁-C₄алкільної групи можуть бути повністю або частково замінені на атоми фтору, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C₁-C₃алкільну групу, а R₄ являє собою атом водню, C₁-C₃алкіл-Y₁-C₁-C₃алкіл-Y₂-, карбокси-C₁-C₃алкіл-Y₁-C₁-C₃алкіл-Y₂-, C₁-C₃алкіл-Y₂- або карбокси-C₁-C₃алкіл-Y₂-групу або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену карбокси-, C₁-C₃алкільною або карбокси-C₁-C₃алкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y₁ являє собою вуглець-вуглецевий зв'язок, атом кисню, сульфенільну, сульфінільну, сульфонільну, -NH-, -NH-CO- або -NH-CO-NH-групу, а

Y₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, сульфонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група в складі -NH-CO-групи з'єднана з атомом азоту R₃NR₄-групи, а кожна з зазначених при розшифровці значень залишків Y₁ і Y₂ іміногруп додатково може бути заміщена відповідно C₁-C₃алкільною або карбокси-C₁-C₃алкільною групою,

або означає заміщену R₅NR₆-групою C₁-C₃алкільну або C₃-C₅циклоалкільну групу, де R₅ являє собою атом водню, C₁-C₃алкільну, C₅-C₇циклоалкільну, фенілкарбонільну, фенілсульфонільну або піридинільну групу, а

R₆ являє собою C₁-C₃алкільну, карбокси-C₁-C₃алкільну або карбокси-C₁-C₃алкілкарбонільну групу,

або означає C₁-C₃алкільну групу, заміщену C₂-C₄алканойльною

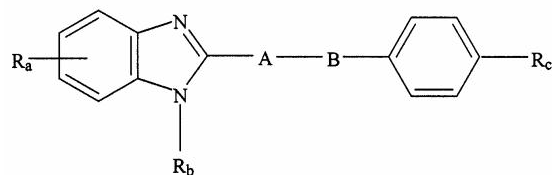
або C₅-C₇-циклоалканойльною групою, і заміщену атомом хлору, броду або йоду C₁-C₃алкільну групу,

R_b означає атом водню або C₁-C₃алкільну групу і

R_c означає ціаногрупу або необов'язково заміщену однією або двома C₁-C₃алкільними групами амідінову групу,

їх таутомери, їх стереоізмери, їхні суміші, їхні пролікарські залишки, їхні похідні, що містять замість карбоксигрупи групу, негативно заряджену у фізіологічних умовах, та їх солі.

2. Бензімідазоли за п. 1, які **відрізняються** тим, що представлені загальною формулою Ia

в якій

A означає C₁-C₃алкіленову групу,

B означає атом кисню або сірки, метиленову, карбонільну, сульфінільну або сульфонільну групу, необов'язково заміщену C₁-C₃алкільною групою іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може бути одно- або двозаміщений карбоксигрупою,

R_a означає R₁-CO-C₃-C₅циклоалкільну групу, де

R₁ являє собою

- C₁-C₃алкокси-, аміно-, C₁-C₄алкіламіно- або ді(C₁-C₄алкіл)аміногрупу, в яких відповідно алкільний фрагмент може бути заміщений карбоксигрупою,

- 4-7-членну циклоалкіленіміно- або циклоалкіленіміногрупу, які можуть бути заміщені однією або двома C₁-C₃алкільними групами, при цьому один алкільний замісник одночасно може бути заміщений гідрокси-, C₁-C₃алкокси-, карбокси-, карбокси-C₁-C₃алкокси-, карбокси- C₁-C₃алкіламіно-, N-(C₁-C₃алкіл)-N-(карбокси-C₁-C₃алкіл)аміно-, карбокси-C₁-C₃алкіламінокарбонільною, N-(C₁-C₃алкіл)-N-(карбокси-C₁-C₃алкіл) амінокарбонільною, карбокси-C₁-C₃алкіламінокарбоніламіно-, 1-(C₁-C₃алкіл)-3-(карбокси-C₁-C₃алкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(C₁-C₃алкіл)-3-(карбокси-C₁-C₃алкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-

ді(С₁-С₃алкіл)-3-(карбоксі-С₁-С₃алкіл) амінокарбоніламіногрупою,

- заміщену гідроксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупою,

необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупою, з якою через два суміжних атоми вуглецю сконденсоване фенільне кільце,

- морфолінову, піперазинову, N-(С₁-С₃алкіл)піперазинову, піролінову, 3,4-

дегідропіперидинову або пірол-1-ільну групу,

або означає R₂-CX-C₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- або 6-членну гетероарильну групу, при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна гетероарильна група містить необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою іміногрупу, один атом кисню або сірки або необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою іміногрупу та один атом кисню або сірки або один чи два атоми азоту і згаданий вище алкільний замісник може бути заміщений карбоксі-, карбоксі-С₁-С₃алкокси-, карбоксі-С₁-С₃алкіламіно- або N-(С₁-С₃алкіл)карбоксі-С₁-С₃алкіламіногрупою, і

X являє собою атом кисню, С₁-С₃алкіліміно-, С₁-С₃алкоксіміно-, С₁-С₃алкілгідразинову, ді(С₁-С₃алкіл)гідразинову, С₂-С₄алканолгідразинову, N-(С₁-С₃алкіл)-С₂-С₄алканолгідразинову або С₁-С₃алкіліденову групу, кожна з яких відповідно в алкільному або алканолільному фрагменті або в алкільному та алканолільному фрагментах може бути заміщена карбоксигрупою,

або означає заміщену імідазольною або імідазолонною групою С₁-С₃алкільну або С₃-С₅циклоалкільну групу, де

імідазольне кільце може бути заміщене фенільною або карбоксигрупою та однією або двома С₁-С₃алкільними групами або однією, двома або трьома С₁-С₃алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або різними й один з вищеназваних алкільних замісників одночасно може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, С₁-С₄алканоліламіно-, С₁-С₃алкіламіно-, N-(С₂-С₄алканоліл)-С₁-С₃алкіламіно- або ді(С₁-С₃алкіл)аміногрупою, а імідазолонне кільце може бути заміщене С₁-С₃алкільною групою, при цьому алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, С₂-С₄алканоліламіно-, С₁-С₃алкіламіно-, N-(С₂-С₄алканоліл)-С₁-С₃алкіламіно- або ді(С₁-С₃алкіл)аміногрупою, та

додаково з вищевказаними імідазольним і імідазолонним кільцями через два суміжних атоми вуглецю може бути сконденсоване фенільне або піридинове кільце,

або означає імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, яка може бути заміщена однією або двома С₁-С₃алкільними групами, при цьому одночасно один алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою,

або означає С₁-С₄алкільну групу, заміщену - С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкільною, НООС-С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкільною, тетразоліл-С₁-С₃алкіл-У₂-, R₃NR₄- або R₃NR₄-С₁-С₃алкільною групою і

- необов'язково заміщеною С₁-С₃алкільною групою ізоксазолідин-1-ілкарбонільною групою, піролінокарбонільною,

3,4-дегідропіперидинокарбонільною, піроліл-1-ілкарбонільною, карбоксі-, амінокарбонільною, С₁-С₃алкіламінокарбонільною,

ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у вищеназваних групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщений однією або двома С₁-С₃алкільними групами й одночасно в кожній із зазначених вище С₁-С₃алкіламінокарбонільних, ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільних або циклоалкіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може бути відповідно заміщений карбоксигрупою, а інші атоми водню С₁-С₄алкільної групи можуть бути повністю або частково замінені на атоми фтору, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою С₁-С₃алкільну групу, а

R₄ являє собою атом водню, С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкіл-У₂-, карбоксі- С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкіл-У₂-, С₁-С₃алкіл-У₂- або карбоксі-С₁-С₃алкіл-У₂-групу або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену карбоксі-, С₁-С₃алкільною або карбоксі-С₁-С₃алкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

У₁ являє собою вуглець-вуглецевий зв'язок, атом кисню, сульфенільну, сульфінільну, сульфонільну, -NH-, -NH-CO- або -NH-CO-NH-групу, а

У₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, сульфонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група в складі -NH-CO-групи з'єднана з атомом азоту R₃NR₄-групи, а кожна з зазначених при розшифровці значень залишків У₁ і У₂ іміногруп додатково може бути заміщена відповідно С₁-С₃алкільною або карбоксі-С₁-С₃алкільною групою,

або означає заміщену R₅NR₆-групою С₁-С₃алкільну або С₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₅ являє собою атом водню, С₁-С₃алкільну, С₅-С₇циклоалкільну, фенілкарбонільну, фенілсульфонільну або піридинільну групу, а

R₆ являє собою С₁-С₃алкільну, карбоксі-С₁-С₃алкільну або карбоксі-С₁-С₃алкілкарбонільну групу,

або означає С₁-С₃алкільну групу, заміщену С₂-С₄алканолільною

або С₅-С₇-циклоалканолільною групою, і заміщену атомом хлору, броду або йоду С₁-С₃алкільну групу,

R₆ означає атом водню або С₁-С₃алкільну групу,

R₆ означає ціаногрупу або амідиннову групу, яка може бути заміщена гідроксигрупою, однією або двома С₁-С₃алкільними групами, однією або двома С₁-С₈алкоксикарбонільними групами, при цьому зазначені вище при розшифровці значень залишків карбоксі-, аміно- та іміногрупи можуть бути заміщені, крім того, групою, що відщеплюється *in vivo*, їхні тауомери, їхні стереоізомери та їхні солі.

3. Бензімідазоли за п. 2, які **відрізняються** тим, що представлені загальною формулою Ia, в якій А означає С₁-С₃алкіленову групу,

В означає атом кисню, метиленову, іміно- або N-(C₁-С₃алкіл)іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може бути заміщений карбоксигрупою, R_a означає заміщену в положенні 1 R₁-CO-групою C₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₁ являє собою

- C₁-С₃алкокси-, аміно-, C₁-С₄алкіламіно- або ді(C₁-С₄алкіл)аміногрупу, у кожній з яких відповідно алкільний фрагмент може бути заміщений карбокси-групою,

- 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, яка може бути заміщена гідроксигрупою або однією або двома C₁-С₃алкільними групами, при цьому один алкільний замісник одночасно може бути заміщений гідрокси-, C₁-С₃алкокси-, карбокси-, карбоксі-C₁-С₃алкокси-, карбоксі-C₁-С₃алкіламіно-, N-(C₁-С₃алкіл)-N-(карбоксі-C₁-С₃алкіл)аміно-, карбоксі-C₁-С₃-алкіламінокарбонільною, N-(C₁-С₃алкіл)-N-(карбоксі-C₁-С₃алкіл)амінокарбонільною, карбоксі-C₁-С₃алкіламінокарбоніламіно-, 1-(C₁-С₃алкіл)-3-(карбоксі-C₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(C₁-С₃алкіл)-3-(карбоксі-C₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-ді(C₁-С₃алкіл)-3-(карбоксі-C₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіногрупою,

- необов'язково заміщену C₁-С₃алкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупу, з якою через два суміжних атоми вуглецю сконденсоване фенільне кільце,

- морфолінову, піперазинову, N-(C₁-С₃алкіл)піперазинову, піролінову, 3,4-дегідропіперидинову або пірол-1-ільну групу, або означає заміщену в положенні 1 R₂-СХ-групою C₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену C₁-С₃алкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- або 6-членну гетероарильну групу, при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна гетероарильна група містить необов'язково заміщену C₁-С₃алкільною групою іміногрупу, один атом кисню або сірки або необов'язково заміщену C₁-С₃алкільною групою іміногрупу й один атом кисню або сірки або один чи два атоми азоту і згаданий вище алкільний замісник може бути заміщений карбокси-, карбокси- C₁-С₃алкокси-, карбоксі-C₁-С₃алкіламіно- або N-(C₁-С₃алкіл)карбоксі-C₁-С₃алкіламіногрупою, і

X являє собою атом кисню, C₁-С₃алкіліміно-, C₁-С₃алкоксііміно- або C₁-С₃алкіліденову групу, які відповідно в алкільному або алкоксифрагменті можуть бути заміщені карбоксигрупою, або означає заміщену в положенні 1 імідазольною або імідазолонною групою C₁-С₃алкільну групу, де

імідазольне кільце може бути заміщене фенільною або карбоксигрупою і однією або двома C₁-С₃алкільними групами або однією, двома або трьома C₁-С₃алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або різними й один з вищезазначених алкільних замісників одночасно може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, C₂-С₄алканойламіно-, C₁-С₃алкіламіно-, N-(C₂-С₄алканойл)-C₁-С₃алкіламіно- або ді(C₁-С₃алкіл)аміногрупою, а

імідазолонне кільце може бути заміщене C₁-С₃алкільною групою, при цьому алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, C₂-С₄алканойламіно-, C₁-С₃алкіламіно-, N-(C₂-С₄алканойл)-C₁-С₃алкіламіно- або ді(C₁-С₃алкіл)аміногрупою, і додатково з вищезазначеними імідазольним і імідазолонним кільцями через два суміжних атоми вуглецю може бути сконденсоване фенільне або піридинове кільце,

або означає імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, яка може бути заміщена однією або двома C₁-С₃алкільними групами, при цьому одночасно один алкільний замісник може бути заміщений карбоксигрупою, або означає C₁-С₄алкільну групу, заміщену в положенні 1

- R₃NR₄- або R₃NR₄-C₁-С₃алкільною групою і

- піролінокарбонільною, 2,3-дегідропіперидинокарбонільною, імідазол-1-ілкарбонільною, карбокси-, амінокарбонільною, C₁-С₃алкіламінокарбонільною, ді(C₁-С₃алкіл)амінокарбонільною, ізоксазолідин-1-ілкарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у вищезазначених групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщений однією або двома C₁-С₃алкільними групами й одночасно в кожній із зазначених вище C₁-С₃алкіламінокарбонільних, ді(C₁-С₃алкіл)амінокарбонільних або циклоалкіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може бути відповідно заміщений карбоксигрупою, а решта атомів водню C₁-С₄алкільної групи можуть бути повністю або частково замінені на атоми фтору, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C₁-С₃алкільною групою, а

R₄ являє собою атом водню, C₁-С₃алкіл-Y₂- або карбоксі-C₁-С₃алкіл-Y₂-групу, або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену в положенні 1 карбокси-, C₁-С₃алкільною або карбоксі-C₁-С₃алкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група в складі -NH-CO-групи з'єднана з атомом азоту R₃NR₄-групи, а зазначена при розшифровці значень залишку Y₂

іміногрупа додатково може бути заміщена C₁-С₃алкільною або карбоксі-C₁-С₃алкільною групою, або означає заміщену в положенні 1 R₅NR₆-групою C₁-С₃алкільною або C₃-С₅циклоалкільною групою, де R₅ являє собою атом водню, C₁-С₃алкільною, C₅-С₇-циклоалкільною, фенілкарбонільною, фенілсульфонільною або піридинільною групою, а

R₆ являє собою C₁-С₃алкільною, карбоксі-C₁-С₃алкільною або карбоксі-C₁-С₃алкілкарбонільною групою,

або означає C₁-С₃алкільною групу, заміщену C₂-С₄алканойльною або C₅-С₇-циклоалканойльною групою, і заміщену атомом хлору, броду або йоду C₁-С₃алкільною групою,

R_b означає C₁-С₃алкільною групою і

R_c означає необов'язково заміщену 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, C₁-С₃алкоксикарбонільною, ацетоксиметил оксикар-

бонільною, бензилоксикарбонільною або бензоїльною групою амідиновою групу,

при цьому бензоїльний фрагмент може бути одно- або двозаміщеним атомами фтору, хлору, бромово або йоду, C_1 -С₃алкільними або C_1 -С₃алкоксигрупами, і замісники можуть бути ідентичними або різними, їхні C_1 -С₃алканолові ефіри, їхні таутомери, їхні стереоізомери та їхні солі.

4. Бензімідазоли за п. 2, які **відрізняються** тим, що представлені загальною формулою Ia, в якій А означає метиленову групу,

В означає атом кисню або іміногрупу,

R_a означає заміщену в положенні 1 R₁-CO-групою циклопропілну групу, де

R₁ являє собою необов'язково заміщену метильною або етильною групою піролідиновою або піперидиновою групу, у кожній з яких відповідно метильний або етильний фрагмент може бути заміщений карбокси-, карбокси- C_1 -С₃алкокси-, карбокси- C_1 -С₃алкіламіно- або N-(C_1 -С₃алкіл)карбокси- C_1 -С₃алкіламіногрупою,

або означає заміщену в положенні 1 R₂-CX-групою циклопропілну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену C_1 -С₃алкільною групою фенільну, піридинільну або піразолільну групу, а

Х являє собою атом кисню, C_1 -С₃алкоксіміно- або C_1 -С₃алкіліденову групу, заміщені відповідно в алкільному або алкоксифрагменті карбоксигрупою, або означає заміщену в положенні 1 імідазольною групою C_1 -С₂алкільну групу, де імідазольне кільце може бути заміщене фенільною або карбоксигрупою і однією або двома C_1 -С₃алкільними групами або однією, двома або трьома C_1 -С₃алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або різними, а один з вищезазначених алкільних замісників одночасно може бути заміщений карбоксигрупою або в положенні 2 або 3 аміно-, С₂-С₄алканоліламіно-, C_1 -С₃алкіламіно-, N-(С₂-С₄алканоліл)- C_1 -С₃алкіламіно- або ді(С₁-С₃алкіл)аміногрупою, при цьому додатково з зазначеними вище імідазольними кільцями через два суміжних атоми вуглецю може бути сконденсоване фенільне або піридинове кільце, або означає заміщену в положенні 1 бензімідазолон-1-ільною групою C_1 -С₂алкільну групу, при цьому імідазолонове кільце може бути заміщене необов'язково заміщеною карбоксигрупою метильною або етильною групою, або означає метильну або етильну групу, заміщену в положенні 1

- R₃NR₄- або -R₃NR₄- C_1 -С₃алкільною групою і ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільною групою, ізоксазолідин-1-ілкарбонільною групою, необов'язково заміщеною C_1 -С₃алкільною групою піролідинокарбонільною або піперидинокарбонільною групою, при цьому один алкільний фрагмент або алкільний замісник у зазначених вище групах може бути заміщений карбоксигрупою, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C_1 -С₃алкільною групою, а

R₄ являє собою атом водню, C_1 -С₃алкіл- Y_2 - або карбокси- C_1 -С₃алкіл- Y_2 -групу або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену кар-

боксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y_2 являє собою вуглець-азотний зв'язок, карбонільну групу або необов'язково заміщену C_1 -С₃алкільною групою іміногрупу, або означає заміщену в положенні 1 R₅NR₆-групою C_1 -С₂алкільною групою, де

R₅ являє собою піридинільну, фенілкарбонільну чи фенілсульфонільну групу, а

R₆ являє собою C_1 -С₃алкільною або карбокси- C_1 -С₃алкільною групою,

або означає заміщену в положенні 3 атомом хлору н-пропілну групу, заміщену в положенні 1 циклопентилкарбонільною групою,

або означає заміщену в положенні 1 циклопентиламіногрупою циклопропілну групу, заміщену біля атома азоту карбокси- C_1 -С₃алкілкарбонільною групою,

R_b означає метильну групу і

R_c означає необов'язково заміщену C_1 -С₈алкоксикарбонільною, ацетоксиметилкарбонільною, 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, бензилоксикарбонільною або бензоїльною групою амідиновою групу, їх C_1 -С₃алканолові ефіри, їх таутомери, їх стереоізомери і їх солі.

5. Бензімідазоли за п. 2, які **відрізняються** тим, що представлені загальною формулою Ia, в якій

А означає метиленову групу,

В означає іміногрупу,

R_a означає заміщену в положенні 1 R₁-CO-групою циклопропілну групу, де

R₁ являє собою необов'язково заміщену метильною або етильною групою піролідиновою або піперидиновою групу, в яких відповідно метильний або етильний фрагмент може бути заміщений карбокси-, карбокси- C_1 -С₃алкокси-, карбокси- C_1 -С₃алкіламіно- або N-(C_1 -С₃алкіл)карбокси- C_1 -С₃алкіламіногрупою,

або означає заміщену в положенні 1 R₂-CX-групою циклопропілну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену C_1 -С₃алкільною групою фенільну, піридинільну або піразолільну групу, а

Х являє собою атом кисню, C_1 -С₃алкоксіміно- або C_1 -С₃алкіліденову групу, заміщені відповідно в алкільному або алкоксифрагменті карбоксигрупою, або означає заміщену в положенні 1 імідазольною групою C_1 -С₂алкільною групою, де імідазольне кільце може бути заміщено 1-3 метильними групами або заміщено двома метильними групами й однією етильною групою, при цьому додатково один з вищевказаних метильних або етильних замісників одночасно може бути заміщений карбоксигрупою, або означає метильну або етильну групу, заміщену в положенні 1

- R₃NR₄- або R₃NR₄-CH₂-групою і

- ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільною групою, необов'язково заміщеною C_1 -С₃алкільною групою піролідинокарбонільною або піперидинокарбонільною групою, при цьому відповідно один алкільний фрагмент або алкільний замісник у складі вищевказаних груп може бути заміщений карбоксигрупою, де R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C_1 -С₃алкільною групою, а

R₄ являє собою C_1 -С₃алкіл- Y_2 - або карбокси- C_1 -С₃алкіл- Y_2 -групу, при цьому

Y₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок, карбонільну групу або необов'язково заміщену C₁-C₃алкільною групою іміногрупу, R_b означає метильну групу і

R_c означає необов'язково заміщену C₁-C₈алкоксикарбонільною, ацетоксиметилоексикарбонільною, 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, бензилоксикарбонільною або бензоїльною групою амідиновою групу, їх C₁-C₃алканолові ефіри, їх таутомери, їх стереоізомери і їхні солі.

6. Бензімідазоли загальної формули I за будь-яким з пп. 1-5, які **відрізняються** тим, що залишок R_a знаходиться в положенні 5, їх таутомери, їх стереоізомери та їх солі.

7. Бензімідазоли загальної формули Ia за п. 2, які **відрізняються** тим, що вибрані з групи, яка включає:

- (а) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензімідазол,
- (б) (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-(карбоксиметил)оксііміно]метил]циклопропіл]бензімідазол,
- (в) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензімідазол,
- (г) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[2-(2-карбоксіетил)піролідин-1-ілкарбоніл]циклопропіл]бензімідазол,
- (д) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[2-(2-карбоксіетил)-4,5-диметилімідазол-1-ілметил]бензімідазол,

(е) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензімідазол і

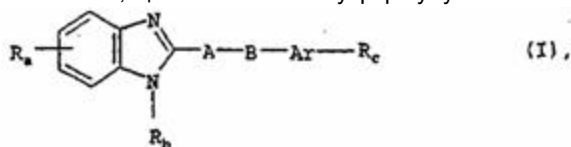
(є) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метилкарбоксиметилкарбоніламінометил)-1-метил-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензімідазол, а також їх C₁-C₃алканолові ефіри, їх N-(C₁-C₈алкоксикарбоніл)-, N-бензилоксикарбоніл- і N-бензоїламідини, їх таутомери, їх стереоізомери та їх солі.

8. Бензімідазоли загальної формули Ia за п. 7, які **відрізняються** тим, що вибрані з групи, яка включає 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензімідазол, його C₁-C₃алканолові ефіри та їх N-(C₁-C₈алкоксикарбоніл)-, N-бензилоксикарбоніл- і N-бензоїламідини, їх таутомери, стереоізомери та солі.

9. Бензімідазоли за будь-яким з пп. 1-8, які **відрізняються** тим, що являють собою фізіологічно прийнятні солі сполук за будь-яким з пп. 1-8, в яких R_c являє собою одну з зазначених у пп. 1-8 амідиних груп.

10. Лікувальний засіб, який збільшує тривалість тромбінового часу, пригнічує тромбін та має інгібуючу дію відносно споріднених протеаз серину, який **відрізняється** тим, що містить сполуку за будь-яким з пп. 1-8, у якій R_c являє собою одну з зазначених у пп. 1-8 амідиних груп, або сіль за п. 9 разом з одним або декількома інертними носіями і/або розріджувачами.

Даний винахід бензімідазолів із цінними властивостями, що мають загальну формулу

їхніх таутомерів, стереоізомерів, сумішей, пролікарських залишків, їхніх похідних, що замість карбоксигрупи містять негативно заряджену у фізіологічних умовах групу, їхніх солей, насамперед, фізіологічно придатних солей з неорганічними або органічними кислотами або основами.

Сполуки вищенаведеної загальної формули I, у яких R_c являє собою ціаногрупу, є цінними проміжними продуктами для одержання інших сполук загальної формули I, а сполуки згаданої загальної формули I, у яких R_c являє собою одну з нижченаведених амідиних груп, а також їхні таутомери, стереоізомери, суміші, пролікарські залишки, їхні похідні, що замість карбоксигрупи містять негативно заряджену у фізіологічних умовах групу, та їхні солі, насамперед, фізіологічно придатні солі з неорганічними або органічними кислотами, і їхні стереоізомери володіють цінними фармакологічними властивостями, насамперед, антитромботичною дією.

Виходячи з цього, об'єктом даного винаходу є нові сполуки вищенаведеної загальної формули I,

а також їхнє одержання, лікарські засоби з умістом застосовної у фармакології сполуки, їхнє одержання й застосування.

У згаданій загальній формулі

Ag означає необов'язково заміщену атомом фтору, хлору або броду, трифторметильною, C₁-C₃алкільною або C₁-C₃алкоксигрупою феніленову або нафтиленову групу,

або означає необов'язково заміщену у вуглецевому скелеті C₁-C₃алкільною групою тієніленову, тіазолієнову, піридинієнову, піримідинієнову, піразинієнову або піридазинієнову групу,

A означає C₁-C₃алкієнову групу,

B означає атом кисню або сірки, метиєнову, карбонільну, сульфінільну або сульфонільну групу, необов'язково заміщену C₁-C₃алкільною групою іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може бути одно- або двозмінним карбоксигрупою,

R_a означає R₁-CO-C₃-C₅циклоалкієльну групу, де

R₁ являє собою

- C₁-C₃алкокси-, аміно-, C₁-C₄алкіламіно- або ді(C₁-C₄алкіл)аміногрупу, в яких відповідно алкільний фрагмент може заміщатися карбоксигрупою,

- 4-7-членну циклоалкієніміно- або циклоалкієніліміногрупу, що можуть заміщатися однією або двома C₁-C₃алкієльними групами, при цьому один алкільний замісник може одночасно заміщатися гідрокси-, C₁-C₃алкокси-, карбокси-, карбокси-

С₁-С₃алкокси-, карбокси-С₁-С₃алкіламіно-, N-(С₁-С₃алкіл)-N-(карбокси-С₁-С₃алкіл)аміно-, карбокси-С₁-С₃алкіламінокарбонільною, N-(С₁-С₃алкіл)-N-(карбокси-С₁-С₃алкіл)амінокарбонільною, карбокси-С₁-С₃алкіламінокарбоніламіно-, 1-(С₁-С₃алкіл)-3-(карбокси-С₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(С₁-С₃алкіл)-3-(карбокси-С₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-ди(С₁-С₃алкіл)-3-(карбокси-С₁-С₃алкіл)амінокарбоніламіногрупою,

- заміщену гідроксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупою,

- необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупою, з якою за допомогою двох суміжних атомів вуглецю сконденсовано фенільне кільце,

- морфолінову, піперазинову, N-(С₁-С₃алкіл)піперазинову, піролінову, 3,4-дегідропіперидинову або пірол-1-ільну групу,

або означає R₂-CX-C₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- або 6-членну гетероарильну групу, при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна гетероарильна група містить необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою іміногрупу, один атом кисню чи сірки або необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою іміногрупу й один атом кисню чи сірки або один чи два атоми азоту й вищенаведений алкільний замісник може заміщатися карбокси-, карбокси-С₁-С₃алкокси-, карбокси-С₁-С₃алкіламіно- або N-(С₁-С₃алкіл)карбокси-С₁-С₃алкіламіногрупою, й

X являє собою атом кисню, С₁-С₃алкіліміно-, С₁-С₃алкоксіміно-, С₁-С₃алкілгідразінову, ди(С₁-С₃алкіл)гідразінову, С₂-С₄алканойлгідразінову, N-(С₁-С₃алкіл)-С₂-С₄алканойлгідразінову або С₁-С₃алкілденнову групу, кожна з яких відповідно в алкільному чи алканойльному фрагменті або в алкільному й алканойльному фрагментах може заміщатися карбоксигрупою,

або означає заміщену імідазольною або імідазолонною групою С₁-С₃алкільну чи С₃-С₅циклоалкільну групу, де

імідазольне кільце може заміщатися фенільною або карбоксигрупою й однією чи двома С₁-С₃алкільними групами або однією, двома чи трьома С₁-С₃алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного й один із вищенаведених алкільних замісників одночасно може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, С₂-С₄алканойламіно-, С₁-С₃алкіламіно-, N-(С₂-С₄алканойл)-С₁-С₃алкіламіно- або ді(С₁-С₃алкіл)аміногрупою, а імідазолонове кільце може заміщатися С₁-С₃алкільною групою, при цьому алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, С₂-С₄алканойламіно-, С₁-С₃алкіламіно-, N-(С₂-С₄алканойл)-С₁-С₃алкіламіно- або ді(С₁-С₃алкіл)аміногрупою, й додатково з вищенаведеними імідазольним і імідазолонним кільцями за допомогою двох суміжних атомів вуглецю може конденсуватися фенільне або піридинове кільце,

або означає імвазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, що може заміщатися однією або двома С₁-С₃алкільними групами, при цьому одночасно один алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою,

або означає С₁-С₄алкільну групу, заміщену

- С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкільною, НООС-С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкільною, тетразоліл-С₁-С₃алкіл-У₂-, R₃NR₄- або R₃NR₄-С₁-С₃алкільною групою й

- необов'язково заміщеною С₁-С₃алкільною групою ізоксазолідинілкарбонільною групою, піролінокарбонільною,

3,4-дегідропіперидинокарбонільною, піроліл-1-ілкарбонільною, карбокси-, амінокарбонільною, С₁-С₃алкіламінокарбонільною,

ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у згаданих групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщається однією або двома С₁-С₃алкільними групами й одночасно в кожній з вищенаведених С₁-С₃алкіламінокарбонільних, ді(С₁-С₃алкіл)амінокарбонільних або циклоалісіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може відповідно заміщатися карбоксигрупою, а інші атоми водню С₁-С₄алкільної групи можуть повністю або частково замінятися на атоми фтору, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою С₁-С₃алкільну групу, а R₄ являє собою атом водню, С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкіл-У₂-, карбокси-С₁-С₃алкіл-У₁-С₁-С₃алкіл-У₂-, С₁-С₃алкіл-У₂- або карбокси-С₁-С₃алкіл-У₂-групу або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену карбокси-, С₁-С₃алкільною або карбокси-С₁-С₃алкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

У₁ являє собою вуглець-вуглецевий зв'язок, атом кисню, сульфенільну, сульфінільну, сульфонільну, -NH-, -NH-CO- або -NH-CO-NH-групу, а

У₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, сульфонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група у складі -NH-CO-групи зв'язується з атомом азоту R₃NR₄-групи, а кожна наведених при розшифровці значень залишків У₁ і У₂ іміногруп додатково може заміщатися відповідно С₁-С₃алкільною або карбокси-С₁-С₃алкільною групою,

або означає заміщену R₅NR₆- групою С₁-С₃алкільну або С₃-С₅циклоалкільну групу, де

R₅ являє собою атом водню, С₁-С₃алкільну, С₅-С₇циклоалкільну, фенілкарбонільну, фенілсульфонільну або піридинільну групу, а

R₆ являє собою С₁-С₃алкільну, карбокси-С₁-С₃алкільну або карбокси-С₁-С₃алкілкарбонільну групу,

або означає С₁-С₃алкільну групу, заміщену С₂-С₄алканойльною або С₅-С₇циклоалканойльною групою, й заміщену атомом хлору, броду або йоду С₁-С₃алкільну групу,

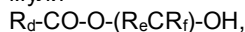
R₆ означає атом водню або С₁-С₃алкільну групу

R₆ означає ціаногрупу або необов'язково заміщену однією чи двома С₁-С₃алкільними групами амідіновою групою.

Наведені при розшифровці значень згаданих залишків карбоксигрупи можуть, крім того, замінюватися на групу, що переводиться *in vivo* в карбоксигрупу, або на негативно заряджену у фізіологічних умовах групу або

наведені при розшифровці значень згаданих залишків аміно- й іміногрупи можуть, крім того, замінюватися відщеплюваною *in vivo* групою. Такі групи описано, зокрема, в заявці WO 98/46576 і в публікації N.M. Nielson та ін., International Journal of Pharmaceutics 39, стор.75-85 (1987).

Під групою, що переводиться *in vivo* в карбоксигрупу, маються на увазі, наприклад, гідроксиметильна група, етерифікована спиртом карбоксигрупа, в якій спиртовий фрагмент у бажаному варіанті являє собою C_1 - C_6 алканол, феніл- C_1 - C_3 алканол, C_3 - C_9 циклоалканол, при цьому C_5 - C_8 циклоалканол додатково може замінюватися однією або двома C_1 - C_3 алкільними групами, C_5 - C_8 циклоалканол, у якому метиленова група в 3-му або 4-му положенні замінюється на атом кисню або на необов'язково замінювану C_1 - C_3 алкільною, феніл- C_1 - C_3 алкільною, феніл- C_1 - C_3 алкоксикарбонільною або C_2 - C_6 алканойльною групою іміногрупу, а циклоалканольний фрагмент додатково може замінюватися однією або двома C_1 - C_3 алкільними групами, C_4 - C_7 циклоалкенол, C_3 - C_5 алкенол, феніл- C_3 - C_5 алкенол, C_3 - C_5 алкінол або феніл- C_3 - C_5 алкінол, за умови, що є відсутнім зв'язок між атомом кисню й атомом вуглецю, який несе подвійний або потрійний зв'язок, C_3 - C_8 циклоалкіл- C_1 - C_3 алканол, біциклоалканол з усього 8-10 атомами вуглецю, що в біциклоалкільному фрагменті може додатково замінюватися однією або двома C_1 - C_3 алкільними групами, 1,3-дигідро-3-оксо-1-ізобензфуранол або спирт формули

де

R_d являє собою C_1 - C_8 алкільну, C_5 - C_7 циклоалкільну, фенільну або феніл- C_1 - C_3 алкільну групу,

R_e являє собою атом водню, C_1 - C_3 алкільну, C_5 - C_7 циклоалкільну або фенільну групу й

R_f являє собою атом водню або C_1 - C_3 алкільну групу;

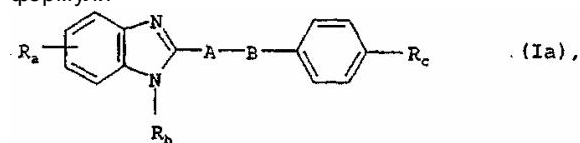
під негативно зарядженою у фізіологічних умовах групою маються на увазі такі групи, як тетразол-5-ільна, фенілкарбоніламінокарбонільна, трифторметилкарбоніламінокарбонільна, C_1 - C_6 алкілсульфоніламіно-, фенілсульфоніламіно-, бензилсульфоніламіно-, трифторметилсульфоніламіно-, C_1 - C_6 алкілсульфоніламінокарбонільна, фенілсульфоніламінокарбонільна, бензилсульфоніламінокарбонільна або перфтор- C_1 - C_6 алкілсульфоніламінокарбонільна група, а

під відщеплюваною *in vivo* від іміно- або аміногрупи групою маються на увазі, наприклад, гідроксигрупа, ацильна група, така, як одно- або двозамінна атомами фтору, хлору, бромово або йоду, C_1 - C_3 алкільними або C_1 - C_3 алкоксигрупами бензоїльна група, при цьому замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного, піридиноїльна група або C_1 - C_{16} алканойльна група, така, як формільна, ацетильна, пропіонільна, бутанойльна, пентанойльна й гексанойльна група, 3,3,3-

трихлорпропіонільна або алілоксикарбонільна група, C_1 - C_{16} алкоксикарбонільна або C_1 - C_{16} алкілкарбонілоксигрупа, в яких атоми водню повністю чи частково можуть замінюватися на атоми фтору або хлору, такі, як метоксикарбонільна, етоксикарбонільна, пропоксикарбонільна, ізопроксикарбонільна, бутоксикарбонільна, трет.-бутоксикарбонільна, пентоксикарбонільна, гексоксикарбонільна, октилоксикарбонільна, нонілоксикарбонільна, децилоксикарбонільна, ундецилоксикарбонільна, додецилоксикарбонільна, гексадецилоксикарбонільна, метилкарбонілокси-, етилкарбонілокси-, 2,2,2-трихлоретилкарбонілокси-, пропілкарбонілокси-, ізопропілкарбонілокси-, бутилкарбонілокси-, трет.-бутилкарбонілокси-, пентилкарбонілокси-, гексилкарбонілокси-, октилкарбонілокси-, нонілкарбонілокси-, децилкарбонілокси-, ундецилкарбонілокси-, додецилкарбонілокси- або гексадецилкарбонілоксигрупа, феніл- C_1 - C_6 алкоксикарбонільна група, така, як бензилоксикарбонільна, фенілетоксикарбонільна або фенілпропоксикарбонільна група, 3-амінопропіонільна група, в якій аміногрупа є одно- або двозамінною C_1 - C_6 алкільними або C_3 - C_7 циклоалкільними групами й замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного, C_1 - C_3 алкілсульфонільна, C_2 - C_4 алкоксикарбонільна, C_1 - C_3 алкокси- C_2 - C_4 алкокси- C_2 - C_4 алкоксикарбонільна, $R_d-CO-O-(R_eCR_f)-O-CO-$, $(C_1-C_6$ алкіл- $CO-NH-(R_gCR_h)-O-CO-$ або C_1-C_6 алкіл- $CO-O-(R_gCR_h)-(R_gCR_h)-O-CO-$ група, в яких R_d - R_f мають вищенаведені значення, а R_g і R_h , що можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного, являють собою атоми водню або C_1 - C_3 алкільні групи.

Крім того, групи, наведені при розшифровці значень згаданих насичених алкільних і алкоксифрагментів, що містять більше двох атомів вуглецю, включають також їхні розгалужені ізомери, як, наприклад, ізопропільна, трет.-бутильна, ізобутильна групи тощо.

Бажано використовувати сполуки загальної формули

в якій

A означає C_1 - C_3 алкіленову групу,

B означає атом кисню або сірки, метиленову, карбонільну, сульфінільну або сульфонільну групу, необов'язково замінювану C_1 - C_3 алкільною групою іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може бути одно- або двозамінним карбоксигрупою,

R_a означає R_1 - $CO-C_3-C_5$ циклоалкільну групу, де

R_1 являє собою

- C_1 - C_3 алкокси-, аміно-, C_1 - C_4 алкіламіно- або ді(C_1 - C_4 алкіл)аміногрупу, в яких відповідно алкільний фрагмент може замінюватися карбоксигрупою,

- 4-7-членну циклоалкіленіміно- або циклоалкіленіміногрупу, що може замінюватися однією або двома C_1 - C_3 алкільними групами, при цьому один алкільний замісник одночасно може замінюватися

гідрокси-, C_1 -Сзалкокси-, карбокси-, карбокси- C_1 -Сзалкокси-, карбокси- C_1 -Сзалкіламіно-, N-(C_1 -Сзалкіл)-N-(карбокси- C_1 -Сзалкіл)аміно-, карбокси- C_1 -Сзалкіламінокарбонільною, N-(C_1 -Сзалкіл)-N-(карбокси- C_1 -Сзалкіл)амінокарбонільною, карбокси- C_1 -Сзалкіламінокарбоніламіно-, 1-(C_1 -Сзалкіл)-3-(карбокси- C_1 -Сзалкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(C_1 -Сзалкіл)-3-(карбокси- C_1 -Сзалкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-ди(C_1 -Сзалкіл)-3-(карбокси- C_1 -Сзалкіл)амінокарбоніламіногрупою,

- заміщену гідроксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу,

- необов'язково заміщену C_1 -Сзалкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупу, з якою за допомогою двох суміжних атомів вуглецю сконденсоване фенільне кільце,

- морфолінову, піперазинову, N-(C_1 -Сзалкіл)піперазинову, піролінову, 3,4-дегідропіперидинову або пірол-1-ільну групу,

або означає R_2 -CX- C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де

R_2 являє собою необов'язково заміщену C_1 -Сзалкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- або 6-членну гетероарильну групу, при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна - необов'язково заміщену C_1 -Сзалкільною групою іміногрупу, один атом кисню чи сірки або необов'язково заміщену C_1 -Сзалкільною групою іміногрупу й один атом кисню чи сірки або один чи два атоми азоту й вищенаведений алкільний замісник може заміщатися карбокси-, карбокси- C_1 -Сзалкокси-, карбокси- C_1 -Сзалкіламіно- або N-(C_1 -Сзалкіл)карбокси- C_1 -Сзалкіламіногрупою, й

X являє собою атом кисню, C_1 -Сзалкіліміно-, C_1 -Сзалкоксиіміно-, C_1 -Сзалкілгідразинову, ди(C_1 -Сзалкіл)гідразинову, C_2 -С4алканойлгідразинову, N-(C_1 -Сзалкіл)- C_2 -С4алканойлгідразинову або C_1 -Сзалкілденнову групу, кожна з яких відповідно в алкільному чи алканойльному фрагменті або в алкільному й алканойльному фрагментах може заміщатися карбоксигрупою,

або означає заміщену імідазольною або імідазолонною групою C_1 -Сзалкільну або C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де

імідазольне кільце може заміщатися фенільною або карбоксигрупою й однією чи двома C_1 -Сзалкільними групами або однією, двома чи трьома C_1 -Сзалкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного й один із згаданих алкільних замісників одночасно може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, C_2 -С4алканойламіно-, C_1 -Сзалкіламіно-, N-(C_2 -С4алканойл)- C_1 -Сзалкіламіно- або ді(C_1 -Сзалкіл)аміногрупою, а

імідазолонове кільце може заміщатися C_1 -Сзалкільною групою, при цьому алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, C_2 -С4алканойламіно-, C_1 -Сзалкіламіно-, N-(C_2 -С4алканойл)- C_1 -Сзалкіламіно- або ді(C_1 -Сзалкіл)аміногрупою, й додатково з вищенаведеними імідазольним і імідазолонним кільцями за допомогою двох суміжних атомів вуглецю може конденсуватися фенільне або піридинове

кільце,

або означає імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, що може заміщатися однією або двома C_1 -Сзалкільними групами, при цьому одночасно один алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою,

або означає C_1 -С4алкільну групу, заміщену

- C_1 -Сзалкіл- Y_1 - C_1 -Сзалкільною, $HOOC$ - C_1 -Сзалкіл- Y_1 - C_1 -Сзалкільною, тетразоліл- C_1 -Сзалкіл- Y_2 -, R_3NR_4 - або R_3NR_4 - C_1 -Сзалкільною групою й

- необов'язково заміщеною C_1 -Сзалкільною групою ізоксазолідин-1-ілкарбонільною групою, піролінокарбонільною,

3,4-дегідропіперидинокарбонільною, піроліл-1-ілкарбонільною, карбокси-, амінокарбонільною, C_1 -Сзалкіламінокарбонільною,

ді(C_1 -Сзалкіл)амінокарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у згаданих групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщається однією або двома C_1 -Сзалкільними групами й водночас у кожній з вищенаведених C_1 -Сзалкіламінокарбонільних, ді(C_1 -Сзалкіл)амінокарбонільних або циклоалкіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може відповідно заміщатися карбоксигрупою, а інші атоми водню C_1 -С4алкільної групи можуть повністю або частково замінятися на атоми фтору, де

R_3 являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C_1 -Сзалкільну групу, а R_4 являє собою атом водню, C_1 -Сзалкіл- Y_1 - C_1 -Сзалкіл- Y_2 -, карбокси- C_1 -Сзалкіл- Y_1 - C_1 -Сзалкіл- Y_2 -, C_1 -Сзалкіл- Y_2 - або карбокси- C_1 -Сзалкіл- Y_2 -групу або

R_3 і R_4 разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену карбокси-, C_1 -Сзалкільною або карбокси- C_1 -Сзалкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y_1 являє собою вуглець-вуглецевий зв'язок, атом кисню, сульфенільну, сульфінільну, сульфонільну, -NH-, -NH-CO- або -NH-CO-NH-групу, а

Y_2 являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, сульфонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група в складі -NH-CO-групи з'єднується з атомом азоту R_3NR_4 -групи, а кожна з наведених при розшифровці значень залишків Y_1 і Y_2 іміногруп додатково може заміщатися відповідно C_1 -Сзалкільною або карбокси- C_1 -Сзалкільною групою,

або означає заміщену R_5NR_6 -групою C_1 -Сзалкільну чи C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де

R_5 являє собою атом водню, C_1 -Сзалкільну, C_5 - C_7 циклоалкільну, фенілкарбонільну, фенілсульфонільну або піридинільну групу, а

R_6 являє собою C_1 -Сзалкільну, карбокси- C_1 -С6алкільну або карбокси- C_1 -Сзалкілкарбонільну групу,

або означає C_1 -Сзалкільну групу, заміщену C_2 -С4алканойльною або C_5 - C_7 циклоалканойльною групою, й заміщену атомом хлору, бромом або йоду C_1 -Сзалкільною групою,

R_b означає атом водню або C_1 -Сзалкільну групу й

R_c означає ціаногрупу або амідінову групу, що може заміщатися гідроксигрупою, однією або дво-

ма C_1 - C_3 залкільними групами, однією або двома C_1 - C_8 алкоксикарбонільними групами, при цьому наведені при розіпфровці значень залишків карбокси-, аміно- й іміногрупи можуть заміщатися, крім того, відщеплюваною *in vivo* групою,

їхні та утоми, стереоізомери й солі.

Є бажаним використовувати сполуки вищенаведеної загальної формули Ia, в яких

A означає C_1 - C_3 залкіленову групу,

B означає атом кисню, метиленову, іміно- або N-(C_1 - C_3 залкіл)іміногрупу, в якій алкільний фрагмент може заміщатися карбоксигрупою,

R_a означає заміщену в 1-му положенні R₁-CO-групою C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де

R₁ являє собою

- C_1 - C_3 залкокси-, аміно-, C_1 - C_4 алкіламіно- або ді(C_1 - C_4 алкіл)аміногрупу, в кожній з яких відповідно алкільний фрагмент може заміщатися карбоксигрупою,

- 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, що може заміщатися гідроксигрупою або однією чи двома C_1 - C_3 залкільними групами, при цьому один алкільний замісник одночасно може заміщатися гідрокси-, C_1 - C_3 залкокси-, карбокси-, карбокси- C_1 - C_3 залкокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкіламіно-, N-(C_1 - C_3 алкіл)-N-(карбокси- C_1 - C_3 алкіл)аміно-, карбокси- C_1 - C_3 алкіламінокарбонільною, N-(C_1 - C_3 алкіл)-N-(карбокси- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільною, карбокси- C_1 - C_3 алкіламінокарбоніламіно-, 1-(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбокси- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбоніламіно-, 3-(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбокси- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбоніламіно- або 1,3-ди(C_1 - C_3 алкіл)-3-(карбокси- C_1 - C_3 алкіл)амінокарбоніламіногрупою,

- необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою 5-7-членну циклоалкіленіміногрупу, з якою за допомогою двох суміжних атомів вуглецю конденсується фенільне кільце,

- морфолінову, піперазінову, N-(C_1 - C_3 алкіл)піперазінову, піролінову, 3,4-дегідропіперазінову або пірол-1-ільну групу,

або означає заміщену в 1-му положенні R₂-CX-групою C_3 - C_5 циклоалкільну групу, де

R₂ являє собою необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою фенільну, нафтильну або моноциклічну 5- чи 6-членну гетероарильну групу, при цьому 6-членна гетероарильна група містить один, два або три атоми азоту, а 5-членна - необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою іміногрупу, один атом кисню чи сірки або необов'язково заміщену C_1 - C_3 залкільною групою іміногрупу й один атом кисню чи сірки або один чи два атоми азоту, й вищенаведений алкільний замісник може заміщатися карбокси-, карбокси- C_1 - C_3 залкокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкіламіно- або N-(C_1 - C_3 алкіл)карбокси- C_1 - C_3 алкіламіногрупою, й

X являє собою атом кисню, C_1 - C_3 залкіліміно-, C_1 - C_3 залкоксиіміно- або C_1 - C_3 залкіліденову групу, що відповідно в алкільному або алкоксифрагменті може заміщатися карбоксигрупою,

або означає заміщену в 1-му положенні імідазольною або імідазолонною групою C_1 - C_3 залкільну групу, де

імідазольне кільце може заміщатися фенільною або карбоксигрупою й однією чи двома C_1 - C_3 залкільними групами або однією, двома чи трьо-

ма C_1 - C_3 залкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного й один із згаданих алкільних замісників одночасно може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, C_2 - C_4 алканойламіно-, C_1 - C_3 алкіламіно-, N-(C_2 - C_4 алканойл)- C_1 - C_3 алкіламіно- або ді(C_1 - C_3 алкіл)аміногрупою, а імідазолонне кільце може заміщатися C_1 - C_3 залкільною групою, при цьому алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, C_2 - C_4 алканойламіно-, C_1 - C_3 алкіламіно-, N-(C_2 - C_4 алканойл)- C_1 - C_3 алкіламіно- або ді(C_1 - C_3 алкіл)аміногрупою, й додатково з вищенаведеними імідазольним і імідазолонним кільцями за допомогою двох суміжних атомів вуглецю може конденсуватися фенільне або піридинове кільце,

або означає імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, що може заміщатися однією або двома C_1 - C_3 залкільними групами, при цьому водночас один алкільний замісник може заміщатися карбоксигрупою,

або означає C_1 - C_4 алкільну групу, заміщену в 1-му положенні

- R₃NR₄- або R₃NR₄- C_1 - C_3 залкільною групою й

- піролінокарбонільною, 2,3-дегідропіперадинокарбонільною, імідазол-1-ілкарбонільною, карбокси-, амінокарбонільною, C_1 - C_3 алкіламінокарбонільною, ді(C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільною, ізоксазолідин-1-ілкарбонільною або 4-7-членною циклоалкіленімінокарбонільною групою, при цьому у згаданих групах циклоалкіленіміновий фрагмент заміщається однією або двома C_1 - C_3 залкільними групами й одночасно в кожній з вищенаведених C_1 - C_3 алкіламінокарбонільних, ді(C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільних або циклоалкіленімінокарбонільних груп один алкільний фрагмент або алкільний замісник може відповідно заміщатися карбоксигрупою, а інші атоми водню C_1 - C_4 алкільної групи можуть повністю або частково замінятися на атоми фтору, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C_1 - C_3 залкільну групу, а

R₄ являє собою атом водню, C_1 - C_3 алкіл-Y₂-або карбокси- C_1 - C_3 алкіл-Y₂-групу, або

R₃ і R₄ разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену в 1-му положенні карбокси-, C_1 - C_3 залкільною або карбокси- C_1 - C_3 залкільною групою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок або карбонільну, іміно- або -NH-CO-групу, причому карбонільна група в складі -NH-CO-групи з'єднується з атомом азоту R₃NR₄-групи, а наведена при розшифровці значень залишку Y₂ іміногрупа додатково може заміщатися C_1 - C_3 залкільною або карбокси- C_1 - C_3 залкільною групою, або позначає заміщену в 1-му положенні R₅NR₆- групою C_1 - C_3 залкільну або C_1 - C_3 циклоалкільну групу, де

R₅ являє собою атом водню, C_1 - C_3 залкільну, C_5 - C_7 циклоалкільну, фенілкарбонільну, фенілсульфонільну або піридинільну групу, а

R₆ являє собою C_1 - C_3 залкільну, карбокси- C_1 - C_3 залкільну або карбокси- C_1 - C_3 алкілкарбонільну групу,

або означає C_1 - C_3 алкільну групу, заміщену C_2 - C_4 алканоїльною або C_5 - C_7 циклоалканоїльною групою, й заміщену атомом хлору, бромом або йоду C_1 - C_3 алкільну групу,

R_b означає C_1 - C_3 алкільну групу й

R_c означає необов'язково заміщену 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, C_1 - C_8 алкоксикарбонільною, ацетоксиметилотсикарбонільною, бензилотсикарбонільною або бензоїльною групою амідинову групу, при цьому бензоїльний фрагмент може бути одно- або двозамінним атомами фтору, хлору, бромом або йоду, C_1 - C_3 алкільними або C_1 - C_3 алкоксигрупами, й замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного,

їхні C_1 - C_3 алканолові ефіри, таутомери, стереоізомери й солі.

Також є бажаним застосовувати сполуки загальної формули I, у яких

A означає метиленову групу,

B означає атом кисню або іміногрупу,

R_a означає заміщену в 1-му положенні R_1 -CO-групою циклопропілну групу, де

R_1 являє собою необов'язково заміщену метальною або етильною групою піролідинову або піперидинову групу, в кожній з яких відповідно метальний чи етильний фрагмент може заміщатися карбокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкіламіно- або N -(C_1 - C_3 алкіл)карбокси- C_1 - C_3 алкіламіногрупою,

або означає заміщену в 1-му положенні R_2 -CX-групою циклопропілну групу, де

R_2 являє собою необов'язково заміщену C_1 - C_3 алкільною групою фенільну, піридилну або піразолільну групу, а

X являє собою атом кисню C_1 - C_3 алкоксіїміно- або C_1 - C_3 алкіліденову групу, заміщену відповідно в алкільному або алкоксифрагменті карбоксигрупою,

або означає заміщену в 1-му положенні імідазольною групою C_1 - C_3 алкільну групу, де імідазольне кільце може заміщатися фенільною або карбоксигрупою й однією чи двома C_1 - C_3 алкільними групами або однієї, двома чи трьома C_1 - C_3 алкільними групами, при цьому замісники можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного, а один із згаданих алкільних замісників одночасно може заміщатися карбоксигрупою або в 2-му чи 3-му положенні аміно-, C_2 - C_4 алканоїламіно-, C_1 - C_3 алкіламіно-, N -(C_2 - C_4 алкіноіл)- C_1 - C_3 алкіламіно- або ді(C_1 - C_3 алкіл)аміногрупою, при цьому додатково з вищенаведеними імідазольними кільцями за допомогою двох суміжних атомів вуглецю може конденсуватися фенільне або піридинове кільце,

або означає заміщену в 1-му положенні бензимидазолон-1-ільною групою C_1 - C_2 алкільну групу, при цьому імідазолонове кільце може заміщатися необов'язково заміщеною карбоксигрупою метальною або етильною групою,

або означає метальну чи етильну групу, заміщену в 1-му положенні

- R_3NR_4 - або R_3NR_4 - C_1 - C_3 алкільною групою й

- ді(C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільною групою, ізоксазолідин-1-ілкарбонільною групою, необов'язково заміщеною C_1 - C_3 алкільною групою піролідино-

карбонільною або піперидинокарбонільною групою, при цьому один алкільний фрагмент або алкільний замісник у вищенаведених групах може заміщатися карбоксигрупою, де

R_3 являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою C_1 - C_3 алкільну групу, а

R_4 являє собою атом водню, C_1 - C_3 алкіл- Y_2 - або карбокси- C_1 - C_3 алкіл- Y_2 - групу або

R_3 і R_4 разом з розташованим між ними атомом азоту являють собою необов'язково заміщену карбоксигрупою 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, при цьому

Y_2 являє собою вуглець-азотний зв'язок, карбонільну групу або необов'язково заміщену C_1 - C_3 алкільною групою іміногрупу, або означає заміщену в 1-му положенні R_5NR_6 -групою C_1 - C_2 алкільну групу, де

R_5 являє собою піридинільну, фенілкарбонільну або фенілсульфонільну групу, а

R_6 являє собою C_1 - C_3 алкільну або карбокси- C_1 - C_3 алкільну групу, або означає заміщену в 3-му положенні атомом хлору n -пропілну групу, заміщену в 1-му положенні циклопентилкарбонільною групою, або означає заміщену в 1-му положенні циклопентиламіногрупою циклопропілну групу, заміщену біля атома азоту карбокси- C_1 - C_3 алкілкарбонільною групою,

R_b означає метальну групу й

R_c означає необов'язково заміщену C_1 - C_3 алкоксикарбонільною, ацетоксиметилотсикарбонільною, 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, бензилотсикарбонільною або бензоїльною групою амідинову групу.

В першу чергу бажано використовувати сполуки загальної формули Ia, в яких

A означає метиленову групу,

B означає іміногрупу,

R_a означає заміщену в 1-му положенні R_1 -CO-групою циклопропілну групу, де

R_1 являє собою необов'язково заміщену метальною або етильною групою піролідинову або піперидинову групу, в яких відповідно метальний або етильний фрагмент може заміщатися карбокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкокси-, карбокси- C_1 - C_3 алкіламіно- або N -(C_1 - C_3 алкіл)карбокси- C_1 - C_3 алкіламіногрупою,

або означає заміщену в 1-му положенні R_2 -CX-групою циклопропілну групу, де

R_2 являє собою необов'язково заміщену C_1 - C_3 алкільною групою фенільну, піридилну або піразолільну групу, а

X являє собою атом кисню, C_1 - C_3 алкоксіїміно- або C_1 - C_3 алкіліденову групу, заміщену відповідно в алкільному або алкоксифрагменті карбоксигрупою,

або означає заміщену в 1-му положенні імідазольною групою C_1 - C_2 алкільну групу, де імідазольне кільце може заміщатися 1-3 метильними групами або двома метильними групами й однією етильною групою, при цьому додатково один із згаданих метильних або етильних замісників одночасно може заміщатися карбоксигрупою, або означає метильну чи етильну групу, заміщену в 1-му положенні

- R_3NR_4 - або R_3NR_4 -CH₂- групою й

- ді(C_1 - C_3 алкіл)амінокарбонільною групою, не-

обов'язково заміщеною С₁-С₃алкільною групою піролідинокарбонільною або піперидинокарбонільною групою, при цьому відповідно один алкільний фрагмент або алкільний замісник у складі вищенаведених груп може заміщатися карбоксигрупою, де

R₃ являє собою атом водню або необов'язково заміщену карбоксигрупою С₁-С₃алкільну групу, а

R₄ являє собою С₁-С₃алкіл-У₂- або карбокси-С₁-С₃алкіл-У₂-групу, при цьому

У₂ являє собою вуглець-азотний зв'язок, карбонільну групу або необов'язково заміщену С₁-С₃алкільною групою іміногрупу,

R_b означає метильну групу й

R_c означає необов'язково заміщену С₁-С₈алкоксикарбонільною, ацетоксиметилоксикарбонільною, 2,2,2-трихлоретоксикарбонільною, бензилоксикарбонільною або бензоїльною групою амідиновою групою,

при цьому найбажаніше застосовувати такі зі згаданих сполук загальної формули I, у яких R_a знаходиться в 5-му положенні,

їхні С₁-С₃алканолові ефіри, таутомери, стереоізомери й солі.

Як приклади сполук, які є бажаним використовувати за даним винаходом, можна навести такі сполуки з групи, що включає

(а) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазол,

(б) (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-(карбоксиметил)оксііміно]метил]циклопропіл]бензимидазол,

(в) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол,

(г) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[2-(2-карбоксіетил)піролідин-1-ілкарбоніл]циклопропіл]бензимидазол,

(д) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[2-(2-карбоксіетил)-4,5-диметилімідазол-1-ілметил]бензимидазол,

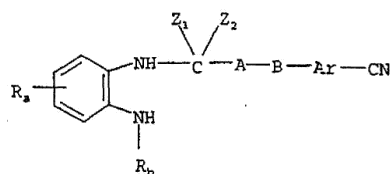
(е) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол і

(ж) 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метилкарбоксиметилкарбоніламінометил)-1-метил-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол,

а також їхні С₁-С₃алканолові ефіри, N-(С₁-С₈алкоксикарбоніл)-, N-бензилоксикарбоніл- і N-бензоїламідини, їхні таутомери, стереоізомери й солі.

За даним винаходом сполуки загальної формули I добувають у відомі способи, наприклад, такі:

а) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_c являє собою ціаногрупу, циклізують сполуку, що утворюється за певних умов у реакційній суміші й має загальну формулу II

(II),

в якій

R_a, R_b, Ar, A і B мають вищенаведені значення,

Z₁ і Z₂ можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного й означають необов'язково заміщені алкільними групами з 1-6 атомами вуглецю аміно-, гідрокси- або меркаптогрупи або

Z₁ і Z₂ разом означають атом кисню або сірки, необов'язково заміщену алкільною групою з 1-3 атомами вуглецю іміногрупу, алкілендіокси- або алкілендитіогрупу відповідно з 2 або 3 атомами вуглецю.

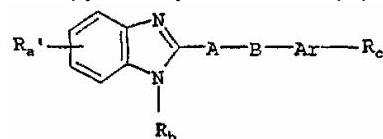
Циклізацію доцільно здійснювати в розчинникові або в суміші розчинників, таких, як етанол, ізопропанол, крижана оцтова кислота, бензол, хлорбензол, толуол, ксилол, гліколь, монометиловий ефір гліколю, диметиловий ефір діетиленгліколю, сульфолан, диметилформамід, або тетралін із використанням надлишку агента ацилювання, застосовуваного для одержання сполуки загальної формули II, наприклад, у відповідному нітрилі, ангідриді, галогенангідриді кислоти, складному ефірі або аміді, наприклад, при температурах в інтервалі від 0 до 250°C, але, в бажаному варіанті при температурі кипіння реакційної суміші, необов'язково в присутності агента конденсації, такого, як оксихлорид фосфору, тіонілхлорид, сульфурилхлорид, сірчана кислота, п-толуолсульфокислота, метансульфокислота, соляна кислота, фосфорна кислота, поліфосфорна кислота, оцтова кислота, ангідрид оцтової кислоти, N,N-дициклогексилкарбодіїмід, або, в разі потреби, в присутності основи, такої, як етилат калію або трет-бутилат калію. Циклізацію, однак, можна проводити і без розчинника і/або агента конденсації.

В оптимальному варіанті реакцію, в результаті якої одержується сполука загальної формули II, проводять у реакційній суміші шляхом відновлення відповідної о-нітросполуки, в разі потреби, у присутності карбонової кислоти загальної формули III

HO-CO-A-B-Ar-CN (III)

в якій Ar, A і B мають вищенаведені значення, й ацилювання аміносполуки, що утворюється за певних умов у реакційній суміші.

б) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_a означає R₂-CX'-C₃-С₅циклоалкіленову групу, де R₂ має згадані значення, а X' являє собою одну з наведених для X іміногруп, сполуку загальної формули IV

(IV),

в якій R_b, R_c, Ar, A і B мають вищенаведені значення, а R_a' являє собою R₂-CO-C₃-С₅циклоалкіленову групу, де R₂ має згадані значення, вводять у реакцію з аміном загальної формули V

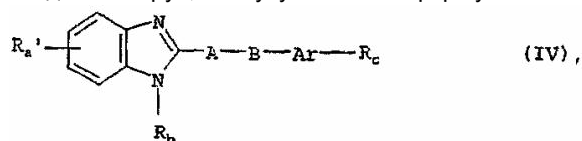
H₂X' (V)

у якій X' являє собою одну з наведених для X іміногруп.

Реакцію доцільно проводити в розчинникові, такому, як метанол/толуол, етанол, ізопропанол або ксилол, у бажаному варіанті в присутності зневоднювача, такого, як молекулярне сито, сульфат натрію або хлорид кальцію, в разі потреби, в присутності основи, такої, як триетиламін, при температурах в інтервалі від 50 до 100°C, бажано при температурі кипіння реакційної суміші.

в) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_a означає $R_2-CX'-C_3-C_5$ циклоалкіленову групу, де R_2 має вищенаведені значення,

а X' являє собою одну з наведених для X алкіліденових груп, сполуку загальної формули IV

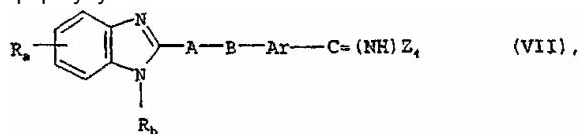
в якій R_b , R_c , Ar , A і B мають вищенаведені значення, а R_a' являє собою $R_2-CO-C_3-C_5$ циклоалкіленову групу, де R_2 має згадані значення, вводять у реакцію з фосфоном загальної формули VI

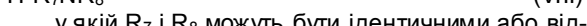
у якій X' являє собою одну з наведених для X алкіліденових груп, а Z_3 означає трифенілфосфонову або ди(C_1-C_3 алкокси)фосфонову групу, таку, як триетоксифосфорова група.

Реакцію бажано проводити в атмосфері захисного газу в розчинникові, такому, як тетрагідрофуран, диметилформамід, діоксан, діетиловий ефір або диметилсульфоксид, у присутності основи, такої, як трет.-бутилат калію, метилат натрію або гідрид натрію, при температурах в інтервалі від -25 до 50°C, бажано в інтервалі від -15° до кімнатної температури.

г) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_c являє собою амідинову групу, що може заміщатися однією або двома C_1-C_3 алкільними групами, сполуку, що утворюється за певних умов у реакційній суміші й має загальну формулу VII

у якій R_b , R_c , Ar , A і B мають вищенаведені значення, а Z_4 являє собою алкокси- або аралкоксигрупу, таку, як метокси-, етокси-, н-пропокси-, ізопропокси- чи бензилоксигрупа, або являє собою алкілтіо- чи аралкілтіогрупу, таку, як метилтіо-, етилтіо-, н-пропілтіо- або бензилтіогрупа, вводять у реакцію з аміном загальної формули VIII

у якій R_7 і R_8 можуть бути ідентичними або відрізнятися один від одного й означають відповідно атом водню або C_1-C_3 алкільну групу, або піддають взаємодії з його солями.

Цю реакцію доцільно проводити в розчинникові, такому, як метанол, етанол, н-пропанол, тетрагідрофуран або діоксан, при температурах в інтервалі від 0 до 150°C, у бажаному варіанті при

температурах в інтервалі від 0 до 80°C, здійснюючи при цьому взаємодію з вищенаведеним аміном загальної формули VIII або з відповідною кислотно-адитивною сіллю, такою, як карбонат амонію або ацетат амонію.

Сполуку загальної формули VII добувають, наприклад, шляхом уведення відповідної ціаносполуки в реакцію з відповідним спиртом, таким, як метанол, етанол, н-пропанол, ізопропанол або бензиловий спирт, у присутності кислоти, такої, як соляна кислота, або взаємодією відповідного аміду із сіллю триалкілоксонію, такою, як тетрафторборат триетилоксонію, в розчинникові, такому, як метиленхлорид, тетрагідрофуран або діоксан, при температурах в інтервалі від 0 до 50°C, бажано при 20°C, або шляхом уведення відповідного нітрилу в реакцію із сірководнем, у бажаному варіанті в розчинникові, такому, як піридин або диметилформамід, і в присутності основи, такої, як триетиламін, і наступного алкілювання утвореного тіоаміду відповідним алкіл- або аралкілгалогенідом.

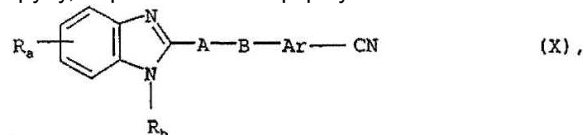
д) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_a являє собою імідазолідин-2,4-діон-5-ільну групу, що може заміщатися однією або двома C_1-C_3 алкільними групами, при цьому водночас алкільний замісник може заміщатися карбокси- або C_1-C_3 алкоксикарбонільною групою, циклізують сполуку, що утворюється за певних умов у реакційній суміші й має загальну формулу IX

у якій R_b , Ar , A і B мають вищенаведені значення, а R_a'' являє собою амінокарбоніламіногрупу, заміщену в 3-му положенні C_1-C_3 алкоксикарбоніл- C_1-C_3 алкільною групою.

Цю реакцію доцільно проводити в розчинникові, такому, як метанол, етанол, н-пропанол, ізопропанол або бензиловий спирт, у присутності кислоти, такої, як соляна кислота, при температурах в інтервалі від 0 до 50°C, у бажаному варіанті при 20°C.

є) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_c являє собою гідроксамідинову групу, нітрил загальної формули X

у якій R_a , R_b , Ar , A і B мають вищенаведені значення, вводять у реакцію з гідроксиламіном або його солями.

Цю реакцію доцільно проводити в розчинникові, такому, як метанол, етанол, н-пропанол, вода, метанол/вода, тетрагідрофуран, тетрагідрофуран/вода, діоксан або діоксан/вода, при температурах в інтервалі від 0 до 150°C, у бажаному варіанті в інтервалі від 0 до 80°C.

ж) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_a містить карбоксигрупу, а R_c має вищенаведені значення, або R_a має згадані значення, а R_c являє собою необов'язково заміщену

гідроксигрупою або однією чи двома С₁-С₃алкільними групами амідинову групу, сполуку загальної формули XI

у якій R_b, Ar, A і B мають згадані значення, а R_a''' і R_c' мають значення, наведені вище для R_a і R_c відповідно, за умови, що R_a містить групу, що шляхом гідролізу, оброблення кислотою або основою, термолізу або гідрогенолізу переводиться в карбоксигрупу, а R_c має вищенаведені значення або являє собою групу, що шляхом гідролізу, оброблення кислотою чи основою, термолізу або гідрогенолізу переводиться в необов'язково заміщену гідроксигрупою або однією чи двома С₁-С₃алкільними групами амідинову групу, а R_a має згадані значення, переводять шляхом гідролізу, оброблення кислотою чи основою, термолізу або гідрогенолізу у сполуку загальної формули I, у якій R_a містить карбоксигрупу, а R_c має вищенаведені значення, або R_a має згадані значення, а R_c являє собою необов'язково заміщену гідроксигрупою або однією чи двома С₁-С₃алкільними групами амідинову групу.

Групою, що переводиться в карбоксигрупу, може бути, серед іншого, захищена захисною групою карбоксильна група, в тому числі її функціональні похідні, наприклад, її незаміщені або заміщені аміді, складні ефіри, тіоефіри, триметилсилілові ефіри, ортоєфіри або іміноєфіри, що доцільно переводити в карбоксильну групу шляхом гідролізу,

її складні ефіри з третинними спиртами, наприклад, трет.-бутиловий ефір, який доцільно переводити в карбоксильну групу шляхом оброблення кислотою або термолізу, й

її складні ефіри з аралканами, наприклад, бензиловий ефір, що доцільно переводити в карбоксильну групу шляхом гідрогенолізу.

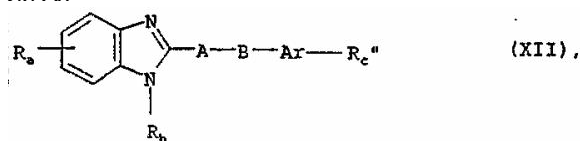
Гідроліз доцільно здійснювати або в присутності кислоти, такої, як соляна кислота, сірчана кислота, фосфорна кислота, оцтова кислота, трихлороцтова кислота, трифтороцтова кислота, чи їхніх сумішей, або в присутності основи, такої, як гідроксид літію, гідроксид натрію або гідроксид калію, у відповідному розчинникові, такому, як вода, вода/метанол, вода/етанол, вода/ізопропанол, метанол, етанол, вода/тетрагідрофуран або вода/діоксан, при температурах в інтервалі від -10 до 120°C, наприклад, при температурах в інтервалі від кімнатної температури до температури кипіння реакційної суміші.

Якщо сполука формули XI містить, наприклад, трет.-бутильну або трет.-бутилокарбонільну групу, ці групи можна відщеплювати також шляхом оброблення кислотою, такою, як трифтороцтова кислота, мурашина кислота, п-толуолсульфокислота, сірчана кислота, соляна кислота, фосфорна кислота або поліфосфорна кислота, в разі потреби, в інертному розчинникові, такому, як метиленхлорид, хлороформ, бензол, толуол, діетиловий ефір, тетрагідрофуран або діоксан, у бажаному варіанті при температурах в

інтервалі від -10 до 120°C, наприклад, при температурах в інтервалі від 0 до 60°C, або методом термообробки, в разі потреби, в інертному розчинникові, такому, як метиленхлорид, хлороформ, бензол, толуол, тетрагідрофуран або діоксан, і в бажаному варіанті в присутності каталітичної кількості кислоти, такої, як п-толуолсульфокислота, сірчана кислота, фосфорна кислота або поліфосфорна кислота, бажано при температурі кипіння використовуваного розчинника, наприклад, при температурах в інтервалі від 40 до 120°C.

Якщо сполука формули XI містить, наприклад, бензилокси- або бензилоксикарбонільну групу, ці групи можна також відщеплювати шляхом гідрогенолізу в присутності каталізатора гідрування, такого, як паладій на вугіллі, у відповідному розчинникові, такому, як метанол, етанол, етанол/вода, крижана оцтова кислота, етиловий ефір оцтової кислоти, діоксан або диметилформамід, у бажаному варіанті при температурах в інтервалі від 0 до 50°C, наприклад, при кімнатній температурі, й при тиску водню 1-5бар.

з) Із метою одержання сполуки загальної формули I, у якій R_c являє собою амідинову групу, заміщену однією або двома С₁-С₈алкоксикарбонільними групами або відщеплюваним *in vivo* залишком, сполуку загальної формули XII

у якій R_a, R_b, Ar, A і B мають вищенаведені значення, а R_c'' означає амідинову групу, вводять у реакцію зі сполукою загальної формули XIII

Z₅-R₉ (XIII)

у якій R₉ являє собою С₁-С₈алкоксикарбонільну групу або ацильну групу одного зі згаданих відщеплюваних *in vivo* залишків, а Z₅ означає нуклеофобну групу, що йде, таку, як атом галогену, наприклад, атом хлору, броду або йоду, або означає п-нітрофенільну групу.

Цю реакцію доцільно проводити в розчинникові, такому, як метанол, етанол, метиленхлорид, тетрагідрофуран, толуол, діоксан, диметилсульфоксид або диметилформамід, у разі потреби, у присутності неорганічної або третинної органічної основи, в бажаному варіанті при температурах в інтервалі від 20°C до температури кипіння використовуваного розчинника.

Реакцію зі сполукою загальної формули XIII, у якій Z₅ являє собою нуклеофобну групу, що йде, бажано здійснювати в розчинникові, такому, як метиленхлорид, ацетонітрил, тетрагідрофуран, толуол, ацетон/вода, диметилформамід або диметилсульфоксид, у разі потреби, у присутності основи, такої, як гідрид натрію, карбонат калію, трет.-бутилат калію або N-етилдіізопропіламін, при температурах в інтервалі від 0 до 60°C.

Якщо за даним винаходом добувають сполуку загальної формули I з умістом (R₃NR₄)-С₁-С₃алкільної групи, в якій принаймні один із залишків R₃ або R₄ являє собою атом водню, за допомогою відповідного ізоціанату або карбамойгалогеніду її можна перевести у відповідну карбамідну

сполуку загальної формули I і/або

якщо добувають сполуку загальної формули I з умістом $\text{NH}_2\text{-C}_1\text{-C}_3$ алкільної групи, із використанням відповідного ефіру акрилової кислоти її можна перевести у відповідну $2\text{-(C}_1\text{-C}_3\text{алкоксикарбоніл)етильну}$ сполуку загальної формули I і/або

якщо добувають сполуку загальної формули I з умістом $(\text{R}_3\text{NR}_4)\text{-C}_1\text{-C}_3$ алкільної групи, в якій R_3 і R_4 являють собою відповідно атом водню, за допомогою відповідного дигалогеналкану її можна перевести у відповідну сполуку загальної формули I, у якій R_3 і R_4 разом із розташованим між ними атомом азоту являють собою відповідну 4-7-членну циклоалкіленіміногрупу, і/або

якщо добувають сполуку загальної формули I, у якій R_c являє собою амідинову групу, із використанням похідної галогеноцтової кислоти й шляхом наступних гідролізу й декарбоксилування її можна перевести у відповідну заміщену однією або двома металічними групами амідинову сполуку, і/або

якщо добувають сполуку загальної формули I, у якій R_c являє собою гідроксамідинову групу, шляхом каталітичного гідрування її можна перевести у відповідну амідинову сполуку, і/або

якщо добувають сполуку загальної формули I, у якій R_a містить карбоксигрупу, методом етерифікації її можна перевести у відповідний складний ефір.

Вищенаведений наступний процес одержання відповідної карбамідної сполуки загальної формули I доцільно здійснювати з використанням відповідного ізоціанату або карбамоїлхлориду, в бажаному варіанті в розчинникові, такому, як диметилформамід, і, в разі потреби, у присутності третинної органічної основи, такої, як триетиламін, при температурах в інтервалі від 0 до 50°C , бажано при кімнатній температурі.

Наведений вище наступний процес одержання відповідної $2\text{-(C}_1\text{-C}_3\text{алкоксикарбоніл)етильної}$ сполуки доцільно здійснювати з використанням відповідного ефіру акрилової кислоти, в бажаному варіанті в розчинникові, такому, як метанол, етанол або ізопропанол, при температурах в інтервалі від 50 до 100°C , бажано при температурі кипіння реакційної суміші.

Вищенаведений наступний процес одержання відповідної 4-7-членної циклоалкіленіміносполуки загальної формули I доцільно здійснювати з використанням відповідного дигалогеналкану, в бажаному варіанті в розчинникові, такому, як метанол, етанол або ізопропанол, у присутності основи, такої, як карбонат натрію, при температурах в інтервалі від 50 до 100°C , бажано при температурі кипіння реакційної суміші.

Наведене вище наступне алкілювання доцільно здійснювати в розчинникові, такому, як метилхлорид, тетрагідрофуран, діоксан, диметилсульфоксид, диметилформамід або ацетон, у разі потреби, у присутності прискорювача реакції, такого, як йодид натрію або калію, в бажаному варіанті з використанням основи, такої, як карбонат натрію чи карбонат калію, або в присутності третинної органічної основи, такої, як N-етилдіізопропіламін або N-метилморфолін, що водночас можуть виконувати функцію розчинників, або, в разі потреби, із

використанням карбонату срібла або оксиду срібла, при температурах в інтервалі від -30 до 100°C , бажано від -10 до 80°C .

Вищенаведений наступний гідроліз доцільно здійснювати або в присутності кислоти, такої, як соляна кислота, сірчана кислота, фосфорна кислота, оцтова кислота, трихлороцтова кислота, трифтороцтова кислота, чи їхніх сумішей, або з використанням основи, такої, як гідроксид літію, гідроксид натрію або гідроксид калію, у відповідному розчинникові, такому, як вода, вода/метанол, вода/етанол, вода/ізопропанол, метанол, етанол, вода/тетрагідрофуран або вода/діоксан, а наступне декарбоксилування бажано здійснювати в присутності однієї із згаданих кислот, при температурах в інтервалі від -10 до 120°C , наприклад, при температурах в інтервалі від кімнатної температури до температури кипіння реакційної суміші.

Наступну етерифікацію доцільно здійснювати з використанням відповідного спирту, в бажаному варіанті в розчинникові або в суміші розчинників, таких, як метилхлорид, бензол, толуол, хлорбензол, тетрагідрофуран, бензол/тетрагідрофуран або діоксан, ще бажаніше, однак, застосовуючи надлишок використовуваного спирту, в разі потреби, в присутності кислоти, такої, як соляна кислота, або з використанням збезводнювача, наприклад, у присутності ізобутилового ефіру хлормурашиної кислоти, тіонілхлориду, триметилхлорсилану, соляної кислоти, сірчаної кислоти, метансульфокислоти, п-толуолсульфокислоти, трихлориду фосфору, пентоксиду фосфору, N,N'-дициклогексилкарбодііміду, N,N'-дициклогексилкарбодііміду/N-гідроксисукциніміду, N,N'-карбонілдіімідазолу або N,N'-тіонілдіімідазолу, трифенілфосфіну/тетрахлорметану або трифенілфосфіну/діетилового ефіру азодикарбонової кислоти, в разі потреби, в присутності основи, такої, як карбонат калію, N-етилдіізопропіламін або N,N'-диметиламінопіридин, у бажаному варіанті при температурах в інтервалі від 0 до 150°C , ще бажаніше при температурах в інтервалі від 0 до 80°C . В альтернативному варіанті етерифікацію можна здійснювати з використанням відповідного галогеніду в розчинникові, такому, як метилхлорид, тетрагідрофуран, діоксан, диметилсульфоксид, диметилформамід або ацетон, у разі потреби, в присутності прискорювача реакції, такого, як йодид натрію або калію, в бажаному варіанті з використанням основи, такої, як карбонат натрію чи карбонат калію, або в присутності третинної органічної основи, такої, як N-етилдіізопропіламін або N-метилморфолін, що водночас можуть виконувати функцію розчинників, або, в разі потреби, з використанням карбонату срібла або оксиду срібла при температурах в інтервалі від -30 до 100°C , бажано при від -10 до 80°C .

У ході проведення вищеописаних реакцій не обов'язкові реакційноздатні групи, такі, як гідрокси-, карбокси-, аміно-, алкіламіно- або іміногрупи, можна захищати звичайними захисними групами, які по завершенні реакції знову відщеплюються.

Як захисну групу для гідроксигрупи можна використовувати, наприклад, триметилсилільну, ацетильну, бензоїльну, трет.-бутильну, тритильну,

бензильну або тетрагідропіранільну групу,

у функції захисної групи для карбоксильної групи - триметилсилільну, метильну, етильну, трет.-бутильну, бензильну або тетрагідропіранільну групу, а

як захисну групу для аміно-, алкіламіно- або іміногрупи - ацетильну, трифторацетильну, бензоїльну, етоксикарбонільну, трет.-бутоксикарбонільну, бензилоксикарбонільну, бензильну, метоксибензильну або 2,4-диметоксибензильну групу, а для аміногрупи, крім згаданих, можна використовувати й фталільну групу.

У випадку використання захисних груп їхнє наступне відщеплення можна здійснювати, наприклад, гідролітичним методом у водному розчинникові, наприклад, у воді, ізопропанолі/воді, тетрагідрофурані/воді або діоксані/воді, у присутності кислоти, такої, як трифтороцтова кислота, соляна кислота чи сірчана кислота, або з використанням основи лужного металу, такої, як гідроксид літію, гідроксид натрію або гідроксид калію, або шляхом відщеплення групи простого ефіру, наприклад, у присутності йодтриметилсилану, при температурах в інтервалі від 0 до 100°C, у бажаному варіанті при температурах в інтервалі від 10 до 50°C.

На відміну від вищеведеного бензильну, метоксибензильну або бензилоксикарбонільну групу відщеплюють, наприклад, шляхом гідрогенолізу за допомогою, наприклад, водню, у присутності каталізатора, такого, як паладій на вугіллі, в розчинникові, такому, як метанол, етанол, етиловий ефір оцтової кислоти, диметилформамід, диметилформамід/ацетон або крижана оцтова кислота, в разі потреби, із додаванням кислоти, такої, як соляна кислота, при температурах в інтервалі від 0 до 50°C, в бажаному варіанті при кімнатній температурі, й при тиску водню в межах від 1 до 7бар, бажано від 3 до 5бар.

Відщеплення метоксибензильної групи можна здійснювати також у присутності окисника, такого, як амонійнітрат церію(IV), у розчинникові, такому, як метиленхлорид, ацетонітрил або ацетонітрил/вода, при температурах в інтервалі від 0 до 50°C, у бажаному варіанті при кімнатній температурі.

Відщеплення ж 2,4-диметоксибензильної групи є бажаним здійснювати в трифтороцтовій кислоті в присутності анізолу.

Відщеплення трет.-бутильної або трет.-бутилоксикарбонільної групи бажано здійснювати шляхом оброблення кислотою, такою, як трифтороцтова кислота або соляна кислота, в разі потреби, із використанням розчинника, такого, як метиленхлорид, діоксан або простий ефір.

Фталільну групу бажано відщеплювати в присутності гідразину або первинного аміну, такого, як метиламін, етиламін або н-бутиламін, у розчинникові, такому, як метанол, етанол, ізопропанол, толуол/вода або діоксан, при температурах в інтервалі від 20 до 50°C.

Відщеплення алілоксикарбонільної групи здійснюють шляхом оброблення каталітичною кількістю тетракис(трифенілфосфін)паладію (0), у бажаному варіанті в розчинникові, такому, як

тетрагідрофуран, також бажано в присутності надлишку основи, такої, як морфолін або 1,3-димедон, при температурах в інтервалі від 0 до 100°C, в бажаному варіанті при кімнатній температурі й в атмосфері інертного газу, або шляхом оброблення каталітичною кількістю хлориду трис(трифенілфосфін) родію(I) у розчинникові, такому, як водний етанол, і, в разі потреби, в присутності основи, такої, як 1,4-дізабіцикло[2,2,2]октан, при температурах в інтервалі від 20 до 70°C.

Застосовувані у функції вихідних речовин сполуки загальних формул II-XIII, про які певною мірою відомо з літературних джерел, добувають у способи, відомі з відповідних публікацій. Детальніше одержання цих сполук описано в нижченаведених прикладах.

Хімію сполук загальної формули III описано, наприклад, у Jack Robinson у Journ. Chem. Soc. 1941. 744, хімію бензимидазолів розкрито в Katritzky і Rees у Comprehensive Heterocyclic Chemistry, Oxford, видавництво Pergamon Press, 1984, у Schaumann у Heterene III, Methoden der organischen Chemie (Houben-Weyl), 4-те видання, видавництво Verlag Thieme, Штуттгарт, 1993.

Так, наприклад, сполуку загальної формули II добувають шляхом ацилювання відповідної одіаміносполуки за допомогою відповідної реакційноздатної похідної сполуки загальної формули III, сполуки загальних формул IV, VII, IX, X, XI і XII добувають шляхом циклізації відповідної заміщеної сполуки згідно варіантові а) і, в разі потреби, наступного відновлення нітрогрупи, що міститься у фенільному фрагменті, а також наступного ацилювання, амідування і/або галогенування.

Крім того, добути сполуки загальної формули I можна розділити на їхні енантіомери і/або діастереомери. Так, наприклад, добути сполуки загальної формули I, що утворюються у формі рацематів, відомими методами (див. Allinger N.L. і Elie E.L. у "Topics in Stereochemistry", том 6, видавництво Wiley Interscience, 1971) можна розділити на їхні оптичні антиподи, а сполуки загальної формули I із принаймні 2 асиметричними атомами вуглецю, завдяки їхнім фізико-хімічним розходженням, відомими методами, наприклад, за допомогою хроматографії і/або фракціонованої кристалізації, можна розділити на їхні діастереомери, які потім, у випадку їхнього утворення в рацемічній формі, можна розділити, як наведено вище, на енантіомери.

Розподіл на енантіомери бажано здійснювати на колонках на хіральних фазах чи шляхом рекристалізації з оптично активного розчинника, або взаємодією з оптично активною субстанцією, що утворює з рацемічною сполукою солі або похідні, як, наприклад, складні ефіри або аміді, насамперед, із кислотами та їхніми активованими похідними або спиртами, розділяючи потім добути в такий спосіб діастереоізомерну сольову суміш або похідну, наприклад, виходячи з різного степеня їхньої розчинності, при цьому з чистих діастереомерних солей або похідних під дією відповідних агентів можуть вивільнятися вільні антиподи. Найчастіше використовуваними оптично активними кислотами є, зокрема, D- і L-форми винної кислоти або дибен-

нзоїлвинної кислоти, ди-о-толїлвинної кислоти, яблучної кислоти, мигдальної кислоти, камфорної сульфокислоти, глутамінової кислоти, аспарагінової кислоти або хінної кислоти. Як оптично активний спирт є придатним, наприклад, (+)- або (-)-ментол, а у функції оптично активної ацильної групи в амідах, наприклад, (+)- або (-)-ментилоксикарбонільна група.

Далі, добути сполуки загальної формули I можна перевести в їхні солі, насамперед, у фізіологічно придатні солі з неорганічними або органічними кислотами, призначені для застосування у фармацевтиці. Як приклади таких кислот можна навести, серед іншого, соляну кислоту, бромистоводневу кислоту, сірчану кислоту, метансульфокислоту, фосфорну кислоту, фумарову кислоту, бурштинову кислоту, молочну кислоту, лимонну кислоту, винну або малеїнову кислоту.

Крім того, добути у вищенаведений спосіб нові сполуки загальної формули I, якщо в їхній структурі наявні карбоксигрупи, в разі потреби, при можна переводити в їхні солі з неорганічними або органічними основами, насамперед, у фізіологічно придатні солі, призначені для застосування у фармацевтиці. Як приклади таких основ можна навести, серед іншого, гідроксид натрію, гідроксид калію, циклогексиламін, етаноламін, діетаноламін і триетаноламін.

Як уже згадувалося, нові сполуки загальної формули I і їхні солі мають цінні властивості. Так, зокрема, сполуки загальної формули I, у яких R_c являє собою ціаногрупу, є цінними проміжними продуктами для одержання інших сполук загальної формули I, а сполуки загальної формули I, у яких R_c являє собою одну з вищенаведених амідинових груп, так само, як їхні таутомери, стереоізомери й фізіологічно придатні солі, володіють цінними фармакологічними властивостями, насамперед, антитромботичною дією, яка в бажаному варіанті спрямовується на тромбін або фактор X_a, наприклад, на його приглушення, або полягає в збільшенні тривалості аЧТЧ (активованій частковий тромбопластиновий час) і приглушенні споріднених серинових протеаз, таких, наприклад, як трипсин, урокіназа, фактор VIIa, фактор IX, фактор XI і фактор XII.

Нижченаведені сполуки з групи, що включає

А = гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу,

Б = гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піридин-2-іл)-

(карбоксиметил)оксіміно)метилен]циклопропіл]бензимидазолу,

В = гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу,

Г = гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетил)піролідин-1-ілкарбоніл]циклопропіл]бензимидазолу,

Д = гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[2-(2-карбоксіетил)-4,5-диметилімідазол-1-

ілметил]бензимидазолу,

Є = гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу й

Ж = дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метилкарбоксиметилкарбоніламінометил)-1-метил-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу, досліджували на їхню дію на збільшення тривалості аЧТЧ у такий спосіб.

Матеріал:

- плазма, із цитратної крові людини,
- ЧТЧ-реагент, фірма Boehringer Mannheim (524298),
- розчин кальцію (0,025моль/л) фірма Behring Werke, Марбург (ORN 056/57),
- діетилбарбітуратацетатний буфер (ДБА), фірма Behring Werke, Марбург (ORWH 60/61),
- коагулометр типу Biomatic BIO, фірма Desaga, Wiesloch.

Проведення досліджень:

- тривалість аЧТЧ визначали за допомогою коагулометра типу Biomatic BIO фірми Desaga.

Випробувану субстанцію поміщали разом з 0,1мл плазми з цитратної крові людини й 0,1мл ЧТЧ-реагента у відповідні посудини згідно інструкцій виробника. Суміш інкубували протягом 3 хвилин при 37°C. Додаючи 0,1мл розчину кальцію, ініціювали реакцію згортання. Залежно від особливостей використовуваного вимірювального приладу після введення розчину кальцію визначали час, за який завершилося згортання суміші. Як контроль використовували суміші, до яких додавали ДБА-буфер.

Ефективну концентрацію відповідної субстанції, при якій аЧТЧ подвоювався в порівнянні з контролем, визначали по кривій залежності дії від дози.

У нижченаведеній таблиці зведено одержані показники:

Сполука	аЧТЧ (ED ₂₀₀ у мкм)
А	0,12
Б	0,42
В	0,31
Г	0,29
Д	0,29
Є	0,20
Ж	0,17

Добути за даним винаходом сполуки відрізняються підвищеною сумісністю, що підтверджує відсутність будь-яких токсичних наслідків при їхньому використанні в терапевтичних дозах.

Завдяки їхнім фармакологічним властивостям нові сполуки та їхні фізіологічно придатні солі можна застосовувати для попередження й лікування венозних і артеріальних тромботичних захворювань, наприклад, для лікування тромбофлебії глибоких вен нижніх кінцівок, для попередження повторної оклюзії після операцій з шунтування або аллопластики (РТ(С)А), а також оклюзії при периферичних артеріальних захворюваннях, таких, як легенева емболія, розповсюдженого внутрішньосудинного згортання, для профілактики тромбозу

коронарних судин, для профілактики інсульту й попередження оклюзії шунта. Крім цього, запропоновані у даному винаході сполуки можна застосовувати у функції додаткових антитромботичних засобів при лікуванні тромболітичних захворювань, наприклад, таких, що передбачають застосування препаратів rt-PA або стрептокінази, для попередження тривалого рестенозу після ангіопластики, для попередження метастазування й росту залежних від коагуляції пухлин і погіршення залежних від умісту фібрину запальних процесів, наприклад, при лікуванні фіброзису легеневої артерії.

Дозування, необхідне для досягнення відповідного ефекту, становить при внутрішньовенному введенні від 0,1 до 30мг/кг, бажано від 0,3 до 10мг/кг, а при оральному введенні - від 0,1 до 50мг/кг, бажано від 0,3 до 30мг/кг, із розрахунку на 1-4 прийомів на день. З цією метою добути за даним винаходом сполуки формули I, у разі потреби, в сполученні з іншими активними речовинами, разом із мінімум одним звичайним інертним носієм і/або розріджувачем, наприклад, кукурудзяним крохмалем, молочним цукром, очеретяним цукром, мікрокристалічною целюлозою, стеаратом магнію, полівінілпіролідом, лимонною кислотою, винною кислотою, водою, водою/етанолом, водою/гліцерином, водою/сорбітом, водою/поліетиленгліколем, пропіленгліколем, цетилстеариловим спиртом, карбоксиметилцелюлозою або жирними субстанціями, такими, як отверділий жир, або їхніми відповідними сумішами, переробляють на звичайні галенові форми, такі, як таблетки, драже, капсули, порошки, суспензії або свічки.

Нижче даний винахід детальніше пояснюється на прикладах.

Приклад 1

Гідрохлорид 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу

а) 1-(4-хлор-3-нітрофеніл)-1-циклопропанкарбонова кислота

До 350мл димлячої азотної кислоти при -25°C порціями додають 50,0г (0,21моля) 1-(4-хлорфеніл)-1-циклопропанкарбонової кислоти. Розчин перемішують протягом 15 хвилин при -25°C, після чого зливають на крижану воду. Осаджений продукт видаляють методом вакуум-фільтрації, промивають водою й сушать.

Вихід: 58,5г (95% від теорії),

R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

б) 1-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-1-циклопропанкарбонова кислота

20,0г (0,083моля) 1-(4-хлор-3-нітрофеніл)-1-циклопропанкарбонової кислоти й 100мл розчину метиламіну (40%-вого в H₂O) нагрівають в автоклаві протягом 5 годин при 80°C. Уміст посудини упарюють досуха, розчиняють у воді й підкисляють крижаною оцтовою кислотою. Осаджений продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають водою й сушать.

Вихід: 16,9г (93% від теорії),

R_f-значення: 0,58 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

в) 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-

нітро-N-метиланілін

2,4г (0,01моля) 1-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-1-циклопропанкарбонової кислоти розчиняють у 50мл диметилформаміду й, додавши 3,2г (0,01моля) тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуронію, 0,7г (0,01моля) піролідину й 1,1г (0,01моля) N-метилморфоліну, перемішують протягом 20 годин при кімнатній температурі. Потім розчинник відганяють і залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням метиленхлоридом. Необхідні фракції упарюють, розтирають із простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації й сушать.

Вихід: 1,8г (61% від теорії),

R_f-значення: 0,51 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

г) 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланілін

1,8г (6,2ммоль) 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 40мл метанолу й 40мл метиленхлориду й, додавши 0,4г паладію на активованому вугіллі (10%-вому), підрують протягом 4 годин при кімнатній температурі. Потім відфільтровують від каталізатора й упарюють.

Вихід: 1,6г (100% від теорії),

R_f-значення: 0,26 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

д) 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланілін

Добувається аналогічно прикладові 1в із 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланіліну, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуронію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в диметилформаміді.

Вихід: 66% від теорії,

R_f-значення: 0,51 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

е) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазол

1,7г (0,004моля) 4-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланіліну в 7мл крижаної оцтової кислоти нагрівають протягом 2 годин із зворотним холодильником. Потім розчинник відганяють, залишок розчиняють у воді й екстрагують метиленхлоридом. Органічну фазу сушать, упарюють і на завершення хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням метиленхлоридом + 2-3% метанолу.

Вихід: 1,0г (62% від теорії),

R_f-значення: 0,49 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

ж) Гідрохлорид 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу

1,0г (2,5ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу розчиняють у 50мл насиченого розчину соляної кислоти в етанолі й перемішують протягом 5 годин при кімнатній температурі. Потім розчинник відганяють, залишок розчиняють у 50мл абсолютного етанолу й змішу-

ють із 2,3г (25ммоль) карбонату амонію. По завершенні витримування протягом 60год. при кімнатній температурі упарюють досуха. Залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елююванням метиленхлоридом/метанолом у співвідношенні 7:1.

Вихід: 700мг (62% від теорії),

R_f-значення: 0,61 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1).

C₂₄H₂₈N₆O·HCl (416,54/453,0),

мас-спектр: (M+H)⁺=417.

Аналогічно прикладу 1 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(3-метилпіперидин-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 45% від теорії,

R_f-значення: 0,25 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1),

C₂₆H₃₂N₆O·HCl (444,59/481,05),

мас-спектр: (M+H)⁺=445;

(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піперидин-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 57% від теорії,

R_f-значення: 0,23 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1),

C₂₅H₃₀N₆O·HCl (430,56/467,93),

мас-спектр: (M+H)⁺=431;

(3) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(4-метилпіперазин-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 32% від теорії,

R_f-значення: 0,26 (силікагель; метиленхлорид/метанол/аміак у співвідношенні 2:1:0,25),

C₂₅H₃₁N₇O·HCl (445,58/482,04),

мас-спектр: (M+H)⁺=446;

(4) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2,3-дигідроіндолін-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 60% від теорії,

R_f-значення: 0,34 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1),

C₂₈H₂₈N₆O·HCl (464,58/501,04),

мас-спектр: (M+H)⁺=465;

(5) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-((2-етоксикарбонілетил)піперидин-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 85% від теорії,

R_f-значення: 0,57 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1),

C₃₀H₃₈N₆O₃·HCl (530,67/567,13),

мас-спектр: (M+H)⁺=531;

(6) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-((2-етоксикарбонілетил)піролідин-1-

ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 60% від теорії,

C₂₉H₃₆N₆O₃·HCl (516,64/553,10),

мас-спектр: (M+H)⁺=517, (M+H)⁺⁺=259;

(7) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-((N-(2-етоксикарбонілетил)-N-металалиномети)піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 65% від теорії,

C₃₁H₄₁N₇O₃·HCl (559,72/596,18),

мас-спектр: (M+H)⁺=560, (M+H)⁺⁺=280,6;

(8) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-((2-етоксикарбонілметилоксиметил)піролідин-1-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 61% від теорії,

R_f-значення: 0,20 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 8:2 + 1% крижаної оцтової кислоти),

C₂₉H₃₆N₆O₄·HCl (532,66/569,11),

мас-спектр: (M+H)⁺=533, (M+H)⁺⁺=267.

Приклад 2

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(1-метил-5-(1-циклоопентилкарбоніл-3-хлор-н-пропіл)бензимидазолу

а) 4-[1-

(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]хлорбензол

2,4г (0,1моля) магнієвої стружки суспендують у 10мл простого ефіру. Після додавання на кінчику шпателя йоду повільно, по краплях додають 14,9г (0,1моля) бромциклопентану в 40мл простого ефіру, ініціюючи при цьому реакцію початковим легким нагріванням суспензії. По завершенні додавання нагрівання продовжують ще протягом 30 хвилин із зворотним холодильником. Потім додають розчин із 14,0г (0,08моля) 1-(4-хлорфеніл)-1-циклопропанкарбонітрилу в 75мл простого ефіру й продовжують нагрівання ще протягом 3 годин із зворотним холодильником. Після цього реакційний розчин зливають на крижану воду, значення рН за допомогою соляної кислоти стабілізують на відмітці 3 й екстрагують простим ефіром. Органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок хроматографують на силікагелі й елюють петролейним ефіром/оцтовим ефіром у співвідношенні 19:1 і 15:1.

Вихід: 3,0г (12% від теорії),

R_f-значення: 0,58 (силікагель; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 4:1).

б) 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-нітрохлорбензол

Добувають аналогічно прикладові 1а з 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]хлорбензолу й димлячої азотної кислоти.

Вихід: 87% від теорії,

R_f-значення: 0,60 (силікагель; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 9:1).

в) 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 16 із 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-нітрохлорбензолу й водного розчину метиламіну.

Вихід: 18% від теорії,

R_f-значення: 0,54 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

г) 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланілін

2,3г (7,9ммоль)

4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 125мл оцтового ефіру й 25мл етанолу й, додавши 1,0г нікелю Ренея,

гидрують протягом 1,5 годин при кімнатній температурі. Потім відфільтровують від каталізатора й упарюють.

Вихід: 2,0г (98% від теорії),

R_f-значення: 0,15 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

д) 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-[4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно]-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 1в із 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланіліну, тетрафтороборату О- (бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуронію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в диметилформаміді.

Вихід: 96% від теорії,

R_f-значення: 0,54 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

е) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1е з 4-[1-(циклопентилкарбоніл)циклопропіл]-2-(4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно)-N-метиланіліну в крижаній оптовій кислоті.

Вихід: 53% від теорії,

R_f-значення: 0,46 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

ж) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(1-циклопентилкарбоніл-3-хлор-н-пропіл)бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-(1-циклопентилкарбоніл-3-хлор-н-пропіл)бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 61% від теорії,

C₂₅H₃₀ClN₅O·HCl (452,00/488,56),

мас-спектр: (M+H)⁺=452/4 (Cl).

Приклад 3

Гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-

(етоксикарбонілметилоксімі-

но)метилен]циклопропіл]бензимидазолу

а) 1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропілбензол

До 100мл бутиллітію (1,6М у гексані) при температурі в інтервалі від -40 до -50°C по краплях додають розчин із 21,4г (0,135моля) 3-бромпіридину в 125мл простого ефіру, після чого перемішують ще протягом 20 хвилин при -40°C. Потім охолоджують до -60°C і по краплях додають розчин із 20,1г (0,14моля) 1-фенілциклопропанкарбонітрилу в 125мл простого ефіру. По завершенні додавання реакційну суміш нагрівають до кімнатної температури й перемішують протягом 5 годин. Далі до суспензії домішують 20%-ву соляну кислоту й протягом 30 хвилин нагрівають до 100°C. Після охолодження значення рН за допомогою 20%-вого їдкого натру стабілізують на відмітці 8 і екстрагують оцтовим ефіром. Об'єднані органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок хроматографують на оксиді алюмінію з паралельним елюванням петролейним ефіром/оцтовим ефіром у співвідношенні 9:1.

Вихід: 14,0г (46% від теорії),

R_f-значення: 0,27 (оксид алюмінію; петролей-

ний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 9:1).

б) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]нітробензол

Добувають аналогічно прикладові 1а з 1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропілбензолу й димлячої азотної кислоти.

Вихід: 53,7% від теорії,

R_f-значення: 0,29 (оксид алюмінію; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 4:1).

в) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]анілін

Добувають аналогічно прикладові 2г із 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]нітробензолу в присутності нікелю Ренея в оптовому ефірі/етанолі.

Вихід: 94% від теорії,

R_f-значення: 0,51 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

г) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]трифторацетиланілін

8,0г (33,5ммоля) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]аніліну розчиняють у

100мл хлорбензолу й, додавши 15мл ангідриду трифтороцтової кислоти, перемішують протягом 2 годин при 110°C. Потім розчинник відганяють, залишок ретельно розмішують із петролейним ефіром/простим ефіром (співвідношення 9:1), відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать.

Вихід: 10,0г (88% від теорії),

R_f-значення: 0,54 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

д) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-нітротрифторацетиланілін

13мл концентрованої сірчаної кислоти й 16мл 65%-вої азотної кислоти при -5°C порціями змішують із 1,7г (5ммолей) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]трифторацетиланіліну.

Потім без охолодження перемішують протягом ще 30 хвилин, зливають на крижану воду й екстрагують оцтовим ефіром. Органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок хроматографують на силікагелі й елюють метиленхлоридом/етанолом у співвідношенні 50:1 і 25:1. Необхідні фракції упарюють, розтирають із простим ефіром і петролейним ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать.

Вихід: 1,2г (75% від теорії),

R_f-значення: 0,70 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

е) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-нітро-N-трифторацетил-N-метиланілін

1,15г (3,0ммоля) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-

нітротрифторацетиланіліну розчиняють у 50мл ацетону й, додавши 2,0г карбонату калію й 0,8мл метилйодиду, нагрівають протягом 2 годин із зворотним холодильником. Нерозчинний матеріал відфільтровують і розчин концентрують. Залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням петролейним ефіром/оцтовим ефіром у співвідношенні 1:1 і 1:4.

Вихід: 0,88г (75% від теорії),

R_f-значення: 0,38 (силікагель; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 1:1).

ж) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-нітро-N-метиланілін

7,4г (18,8ммоль) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-нітро-N-трифторацетил-N-метиланіліну перемішують у 200мл 20%-вого їдкоого калію протягом 1 години при 30°C. Потім розбавляють ізопропанолом, органічну фазу відокремлюють, змішують із 10,0г оксиду алюмінію й упарюють досуха. Залишок хроматографують на оксиді алюмінію з паралельним елюванням петролейним ефіром/оцтовим ефіром у співвідношенні 4:1 і 1:1.

Вихід: 2,6г (47% від теорії),

R_f-значення: 0,50 (силікагель; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 1:1).

з) 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-аміно-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 2г із 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну й нікелю Ренея в оптовому ефірі/етанолі.

Вихід: 98% від теорії,

R_f-значення: 0,51 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

і) 4-[1-[(піридин-1-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 1в із 4-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]-2-аміно-N-метиланіліну, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуранію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в диметилформаміді.

Вихід: 97% від теорії,

R_f-значення: 0,48 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

к) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1с з 4-(піридин-3-ілкарбоніл)циклопропіл-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланіліну в крижаній оцтовій кислоті.

Вихід: 76% від теорії,

R_f-значення: 0,52 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

л) (E/Z)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-карбоксиметил]оксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазол

1,6г (4,0ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)карбоніл]циклопропіл]бензимидазолу, 3,0г (12ммоль) напівгідрату карбоксиметоксиламіну, 0,84мл триетиламіну, 12г молекулярного сита 3 Å і 12г молекулярного сита 4 Å нагрівають із зворотним холодильником протягом 12 годин у 80мл метанолу й 40мл толуолу. Потім відфільтровують від молекулярного сита й упарюють. Залишок ретельно розмішують із водою, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать. Сирий продукт хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням метиленхлоридом/етанолом/крижаною оцтовою кислотою у співвідношенні 25:1:0 і 8:2:0,2).

Вихід: 0,9г (48% від теорії),

R_f-значення: 0,34 (силікагель; метиленхлорид/етанол/крижана оцтова кислота у співвідношенні 8:2:0,2).

м) Гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-етоксикарбонілметилоксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із (E/Z)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-етоксикарбонілметилоксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазолу й соляної кислоти карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 60% від теорії,

R_f-значення: 0,28 (силікагель; метиленхлорид/етанол/крижана оцтова кислота у співвідношенні 8:2:0,2).

C₂₉H₃₁N₇O₃·HCl (525,62/562,09),

мас-спектр: (M+H)⁺=526.

Аналогічно прикладу 3 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-

етоксикарбонілметилоксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 52% від теорії,

R_f-значення: 0,21 (силікагель; метиленхлорид/етанол/крижана оцтова кислота у співвідношенні 8:2:0,2),

C₂₉H₃₁N₇O₃·HCl (525,62/562,09),

мас-спектр: (M+H)⁺=526;

(2) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(феніл(етоксикарбонілметилоксіміно)метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 18% від теорії,

C₃₀H₃₂N₆O₃·HCl (524,63/561,09),

мас-спектр: (M+H)⁺=525, (M-H + HCl)⁺=559/61 (Cl);

(3) гідрохлорид 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(1-метилпіразол-5-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 10% від теорії,

C₂₄H₂₅N₇O·HCl (427,51/463,97),

мас-спектр: (M+H)⁺=428, (M+H+HCl)⁺=464/6 (Cl);

(4) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(1-метилпіразол-5-іл)-етоксикарбонілметилоксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 80% від теорії,

R_f-значення: 0,20 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 8:2 + 1% крижаної оцтової кислоти),

C₂₈H₃₂N₈O₃·HCl (528,63/565,08),

мас-спектр: (M+H)⁺=529;

(5) дигідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(феніл(3-етоксикарбоніл-н-пропіл)оксіміно]метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 47% від теорії,

R_f-значення: 0,06 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1),

$C_{32}H_{36}N_6O_3 \cdot 2HCl$ (552,69/625,60),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 553$;

Приклад 4

Гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-

(карбоксиметил)оксімі-

но)метилен]циклопропіл]бензимидазолу

150мг гідрохлориду (E/Z)-2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-

(етоксикарбонілметилоксімі-

но)метилен]циклопропіл]бензимидазолу й 2,5мл

2н. їдконого натру перемішують у 10мл етанолу протягом 5 годин при кімнатній температурі. Потім спирт відганяють і значення рН залишку стабілізують за допомогою соляної кислоти на відмітці 5. Кристалічний продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають водою й сушать.

Вихід: 46% від теорії,

R_f-значення: 0,10 (силікагель; метиленхлорид/етанол/крижана оцтова кислота у співвідношенні 8:2:0,1),

$C_{27}H_{27}N_7O_3 \cdot HCl$ (497,58/534,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 498$, $(M+Na)^+ = 520$.

Аналогічно прикладові 4 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[2-(2-карбоксіетил)піперидин-1-ілкарбоніл]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 94% від теорії,

R_f-значення: 0,57 (обернена фаза RP 18; метанол/5%-вий розчин хлориду натрію у співвідношенні 3:2),

$C_{28}H_{34}N_6O_3 \cdot HCl$ (502,62/539,08),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 503$, $(M+Na)^+ = 525$;

(2) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-

карбоксіетиламіно)-1-(піролідин-1-

ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 98% від теорії,

R_f-значення: 0,73 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин хлориду натрію у співвідношенні 1:2),

$C_{26}H_{33}N_7O_3 \cdot HCl$ (491,60/564,54),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 492$, $(M+2H)^{++} = 247$;

(3) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(3-

карбоксипропіонаміно)-1-

(етоксикарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 98% від теорії,

R_f-значення: 0,70 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин хлориду натрію у співвідношенні 1:2),

$C_{25}H_{30}N_6O_5 \cdot HCl$ (494,55/531,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 495$, $(2M+H)^+ = 989$;

(4) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-

(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-

ілкарбоніл)метил]бензимидазолу:

вихід: 87% від теорії,

$C_{24}H_{29}N_7O_3 \cdot HCl$ (463,54/500,04),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 464$, $(M+2H)^+ = 232,6$;

(5) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[2-(2-

карбоксіетил)піролідин-1-

ілкарбоніл]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 94% від теорії,

$C_{27}H_{32}N_6O_3 \cdot HCl$ (488,59/525,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 489$, $(M+Na)^+ = 511$;

(6) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-

(карбоксиметилкарбоніламіно)-1-(піролідин-1-

ілкарбоніл)метил]бензимидазолу:

вихід: 49% від теорії,

$C_{25}H_{29}N_7O_4 \cdot HCl$ (491,55/528,01),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 492$, $(M+H+Na)^+ = 257,7$;

(7) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-

(карбоксиметилкарбоніламіно)-1-(піролідин-1-

ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 92% від теорії,

$C_{26}H_{31}N_7O_4 \cdot HCl$ (505,58/542,04),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 506$, $(M+H+Na)^{++} = 264,7$;

(8) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(5-метил-3-

карбоксиметилімідазолін-2,4-діон-5-

іл)бензимидазолу:

вихід: 88% від теорії,

$C_{22}H_{33}N_7O_4 \cdot HCl$ (449,47/485,94),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 450$, $(M+2Na)^{++} = 247,7$;

(9) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-

3-іл)-

(карбоксиметил)оксімі-

но)метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 54% від теорії,

$C_{27}H_{27}N_7O_3 \cdot HCl$ (497,56/534,09),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 498$, $(M+Na)^+ = 520$;

(10) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[2-(N-(2-

карбоксіетил)-N-(метиламінометил)піролідин-1-

ілкарбоніл]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 100% від теорії,

$C_{29}H_{37}N_7O_3 \cdot HCl$ (531,66/568,12),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 532$, $(M-H)^- = 530$;

(11) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(2-

карбоксіетил)-N-(2-

пиридиламінометил]бензимидазолу:

вихід: 91% від теорії,

$C_{25}H_{27}N_7O_3 \cdot HCl$ (457,54/493,96),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 458$;

(12) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(N-

бензолсульфоніл-N-

карбоксиметиламінометил]бензимидазолу:

вихід: 84% від теорії,

$C_{25}H_{26}N_6O_4S \cdot HCl$ (506,59/543,06),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 507$;

(13) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[2-(2-

карбоксіетил)бензимидазол-1-

ілметил]бензимидазолу:

вихід: 76% від теорії,

$C_{27}H_{27}N_7O_2 \cdot HCl$ (481,56/518,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 482$, $(M+2H)^{2+} = 242$,

$(M+Na)^+ = 504$, $(M+H+Na)^{2+} = 253$, $(M-H + 2Na)^+ = 526$,

$(M+2Na)^{2+} = 264$;

(14) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(2-метил-4-

карбоксіімідазол-1-ілметил)бензимидазолу:

вихід: 61 % від теорії,
 $C_{22}H_{23}N_7O_2 \cdot HCl$ (417,47/453,92),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 418$;
 (15) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[3-(3-карбокси-н-пропіл)бензимидазол-2-он-1-ілметил]бензимидазолу:
 вихід: 86% від теорії,
 $C_{28}H_{29}N_7O_3 \cdot HCl$ (511,59/548,04),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 512$, $(M+Na)^+ = 534$,
 $(M+H+Na)^{2+} = 267,7$, $(M+2Na)^{2+} = 278,8$;
 (16) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[3-(2-карбоксіетил)імідазо[4,5-b]піридин-2-он-1-ілметил]бензимидазолу:
 вихід: 83% від теорії,
 $C_{26}H_{26}N_8O_3 \cdot HCl$ (498,55/535),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 499$, $(M+Na)^+ = 521$, $(M-H)^- = 497$, $(2M-H)^- = 995$;
 (17) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[2-(2-карбоксіетил)-4,5-диметилімідазол-1-ілметил]бензимидазолу:
 вихід: 68% від теорії,
 R_f -значення: 0,70 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин хлориду натрію у співвідношенні 6:4),
 $C_{25}H_{29}N_7O_2 \cdot HCl$ (459,56/496,01),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 460$, $(M+Na)^+ = 482$,
 $(M+H+Na)^{2+} = 241$;
 (18) дигідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(фе-ніл(карбоксиметил)оксііміно)метил]ен]циклопропіл]бензимидазолу:
 вихід: 70% від теорії,
 $C_{28}H_{28}N_6O_3 \cdot 2HCl$ (496,57/569,5),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 497$, $(M-H)^- = 495$;
 (19) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-(карбоксиметил)-ден]метил]ен]циклопропіл]бензимидазолу:
 вихід: 37% від теорії,
 R_f -значення: 0,45 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин хлориду натрію у співвідношенні 6:4),
 $C_{27}H_{26}N_6O_2 \cdot HCl$ (466,55/503,0),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 467$;
 (20) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(1-метилпіразол-5-іл)-(карбоксиметил)оксііміно]метил]ен]циклопропіл]бензимидазолу:
 вихід: 30% від теорії,
 R_f -значення: 0,25 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 1:1),
 $C_{26}H_{28}N_8O_3 \cdot HCl$ (500,58/537,03),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 501$, $(M-H)^- = 499$,
 $(M+Cl)^+ = 535/537$ (Cl);
 (21) дигідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(феніл(3-карбокси-н-пропіл)оксііміно)метил]ен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 37% від теорії,
 R_f -значення: 0,35 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 3:2),
 $C_{30}H_{32}N_6O_3 \cdot 2HCl$ (524,64/597,55),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 525$.
 Приклад 5
 Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідин-1-ілкарбоніл)амінометил]бензимидазолу
 а) 5-(4-хлорфеніл)імідазолідин-2,4-діон
 15,0г (0,11моля) 4-хлорбензальдегіду, 51,3г (0,53моля) карбонату амонію й 7,6г (0,12моля) ціанату калію перемішують у 150мл води й 150мл метанолу протягом 18 годин при 55°C. Потім розчинник відганяють, залишок розчиняють у воді й екстрагують оцтовим ефіром. Об'єднані органічні екстракти сушать і упарюють.
 Вихід: 8,6г (38% від теорії),
 $t_{пл}$ 215°C.
 б) 5-(4-хлор-3-нітрофеніл)імідазолідин-2,4-діон
 Добувають аналогічно прикладові 1а з 5-(4-хлорфеніл)імідазолідин-2,4-діону й димлячої азотної кислоти.
 Вихід: 52% від теорії,
 R_f -значення: 0,63 (силікагель; метилепохлорид/метанол у співвідношенні 9:1).
 в) Гідрохлорид 4-хлор-3-нітрофенілаланіну
 560мг (2,2моля) 5-(4-хлор-3-нітрофеніл)імідазолідин-2,4-діону нагрівають із зворотним холодильником у 20мл напівконцентрованої соляної кислоти протягом 24 годин. Потім розчинник відганяють, залишок розчиняють у воді, відфільтровують від нерозчинних компонентів і упарюють. Залишок тричі розчиняють в етанолі, упарюють досуха, розтирають із простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать.
 Вихід: 380мг (65% від теорії),
 $t_{пл}$ 186°C.
 г) 4-хлор-3-нітро-N-трет.-бутилоксикарбонілфенілаланін
 5,7г (17,8ммоля) гідрохлориду 4-хлор-3-нітрофенілаланіну розчиняють у 50мл діоксану й 25мл води й, додавши 5,5мл (39,1ммоля) триетиламіну й 4,8г (21,3ммоля) ди-трет.-бутилоксикарбонату, перемішують протягом 18 годин при кімнатній температурі. Потім домішують розчин гідросульфату калію (0,5М) й екстрагують оцтовим ефіром. Об'єднані органічні екстракти сушать і упарюють.
 Вихід: 6,3г (100% від теорії),
 R_f -значення: 0,20 (силікагель; метилепохлорид/метанол у співвідношенні 9:1).
 д) 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідин-1-іл)етанол
 Добувають аналогічно прикладові 1в із 4-хлор-3-нітро-N-трет.-бутилоксикарбонілфенілаланіну, тетрафтороборату О-(бензотриазол)-N,N,N',N'-тетраметилуранію, піролідину й N-етилдіізопропіламіну в тетрагідрофурані.
 Вихід: 68% від теорії,
 $t_{пл}$ 203°C.
 е) 2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідин-1-іл)етанол
 Добувають аналогічно прикладові 1б із 2-(4-

хлор-3-нітрофеніл)-2-трет.-

бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанону й розчину метиламіну.

Вихід: 76% від теорії,

R_f-значення: 0,33 (силікагель; циклогексан/оцтовий ефір у співвідношенні 1:1).

ж) 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанон

Добувають аналогічно прикладові 1г із 2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанону й паладію на активованому вугіллі в метиленхлориді/етанолі.

Вихід: 100% від теорії,

R_f-значення: 0,12 (силікагель; циклогексан/оптовий ефір у співвідношенні 1:1).

з) 2-[4-метиламіно-3-(4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно)феніл]-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанон

Добувають аналогічно прикладові 1в із 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанону, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуранію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в тетрагідрофурані.

Вихід: 100% від теорії,

R_f-значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

і) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)амінометил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1є з 2-[4-метиламіно-3-(4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно)феніл]-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)етанону в крижаній оцтовій кислоті.

Вихід: 30% від теорії,

R_f-значення: 0,19 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

к) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)амінометил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)амінометил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 27% від теорії,

C₂₂H₂₇N₇O₃·HCl (405,50/441,96),

мас-спектр: (M+H)⁺=406.

Аналогічно прикладові 5 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)-N-ацетиламінометил]бензимидазолу:

вихід: 29% від теорії,

C₂₄H₂₉N₇O₂·HCl (447,54/484,54),

мас-спектр: (M+H)⁺=448;

(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)-N-(2-етоксикарбонілетил)-N-метиламінометил]бензимидазолу:

вихід: 74% від теорії,

C₂₈H₃₇N₇O₃·HCl (519,65/556,11),

мас-спектр: (M+H)⁺=520;

(3) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-

1-ілкарбоніл)-N-

(етоксикарбонілметил)амінометил]бензимидазолу:

вихід: 76% від теорії,

C₂₆H₃₃N₇O₃·HCl (491,59/528,05),

мас-спектр: (M+H)⁺=492, (M+2H)⁺⁺=246,7;

(4) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)-N,N-ді(етоксикарбонілметил)амінометил]бензимидазолу:

вихід: 51 % від теорії,

C₃₀H₃₉N₇O₅·HCl (577,68/614,14),

мас-спектр: (M+H)⁺=578, (M+Na)⁺=600;

(5) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)-N-(етоксикарбонілметилкарбоніл)амінометил]бензимидазолу:

вихід: 29% від теорії,

C₂₇H₃₃N₇O₄·HCl (519,60/556,06),

мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M+2H)⁺⁺=260,7;

(6) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піролідін-1-ілкарбоніл)-N-(2-етоксикарбонілетил)амінометил]бензимидазолу:

вихід: 84% від теорії,

C₂₇H₃₅N₇O₃·HCl (505,62/542,62),

мас-спектр: (M+H)⁺=506, (M+2H)⁺=253,7.

Приклад 6

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[N-(2-етоксикарбонілетил)аміно]-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу

а) 5-(4-хлор-3-нітрофеніл)-5-метилімідазолідин-2,4-діон

До 50мл димлячої азотної кислоти при температурі в інтервалі від -25 до -35°C додають порціями 10,0г (4,45ммоль) 5-(4-хлорфеніл)-5-метилімідазолідин-2,4-діону. Через 45 хвилин, протягом яких розчин витримують при температурі в інтервалі від -25 до -20°C, реакційну суміш зливають на крижану воду. Кристалічний продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають водою й сушать.

Вихід: 10,5г (100% від теорії),

t_{пл} 173-178°C,

R_f-значення: 0,30 (силікагель; циклогексан/оцтовий ефір у співвідношенні 1:1).

б) 2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонова кислота

10,5г (0,044ммоль) 5-(4-хлор-3-нітрофеніл)-5-метилімідазолідин-2,4-діону нагрівають із зворотним холодильником у 200мл діоксану й 700мл 6н. соляної кислоти протягом 5 днів. Потім розчин упарюють, залишок розчиняють у воді й екстрагують оцтовим ефіром. Водну фазу упарюють, змішують із толуолом, після чого упарюють досуха. Залишок розтирають із простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать.

Вихід: 6,8г (63% від теорії),

R_f-значення: 0,24 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 1:1).

в) 2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 5г із 2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти,

ди-трет.-бутилкарбонату піровугільної кислоти й триетиламіну в діоксані.

Вихід: 9,6г (100% від теорії),

R_f-значення: 0,31 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 1:2).

г) 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанон

Добувають аналогічно прикладові 1в із 2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетрамтилурунію, піролідину й N-метилморфоліну в диметилформаміді.

Вихід: 94% від теорії,

R_f-значення: 0,11 (силікагель; циклогексан/оцтовий ефір у співвідношенні 1:1).

д) 2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанон

Добувають аналогічно прикладові 1б із 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанону й розчину метиламіну в диметилформаміді при 160°C.

R_f-значення: 0,79 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1).

е) 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанон

Добувають аналогічно прикладові 1г із 2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанону й паладію на активованому вугіллі/водні в метанолі.

Вихід: 100% від теорії,

R_f-значення: 0,63 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1).

ж) 2-[4-метиламіно-3-(4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно)феніл]-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанон

Добувають аналогічно прикладові 1в із 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанону, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетрамтилурунію, 4-ціанофенілгліцину й N-метилморфоліну в диметилформаміді.

Вихід: 37% від теорії,

R_f-значення: 0,47 (силікагель; оцтовий ефір).

з) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-трет.-бутилоксикарбоніламіно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1є з 2-[4-метиламіно-3-(4-ціанофеніламінометилкарбоніламіно)феніл]-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-(піролідін-1-іл)пропанону й крижаної оцтової кислоти.

Вихід: 60% від теорії,

R_f-значення: 0,37 (силікагель; оцтовий ефір).

і) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол
1,3г (2,3ммоля) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-трет.-бутилоксикарбоніламіно)-1-

(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу розчиняють у 20мл діоксану й, додавши 40мл напівконцентрованої соляної кислоти, перемішують протягом 2 годин при кімнатній температурі. Потім розчин змішують із льодом, підлюговують аміаком і екстрагують оцтовим ефіром. Об'єднані органічні екстракти сушать і упарюють.

Вихід: 0,9г (98% від теорії),

R_f-значення: 0,49 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1).

к) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-(2-етоксикарбонілетил)аміно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол

0,4г (1,04ммоля) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу розчиняють у 10мл етанолу й, додавши 0,3мл (2,7ммоля) етилового ефіру акрилової кислоти, перемішують протягом 24 годин при 95°C. Потім розчинник відганяють, залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням метиленхлоридом/етанолом у співвідношенні 20:1 і 4:1.

Вихід: 0,16г (31% від теорії),

R_f-значення: 0,26 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1).

л) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-(2-етоксикарбонілетил)аміно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-(2-етоксикарбонілетил)аміно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 96% від теорії,

C₂₈H₃₇N₇O₃·HCl (519,65/556,11),

мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M+Na)⁺=542.

Аналогічно прикладові 6 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(3-етоксикарбонілпропіоноламіно)-1-етоксикарбонілетил]бензимидазолу:

вихід: 69% від теорії,

C₂₇H₃₄N₆O₅·HCl (522,62/555,08),

мас-спектр: (M+H)⁺=523, (M+H+Na)⁺⁺=273;

(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметилкарбоніламіно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 95% від теорії,

C₂₈H₃₅N₇O₄·HCl (533,64/570,10),

мас-спектр: (M+H)⁺=534, (M+Na)⁺=556;

(3) гідрохлорид 2-(4-амідинофетламінометил)-1-метил-5-[1-(3-етоксикарбонілпропіоноламіно)-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 20% від теорії,

C₂₉H₃₇N₇O₄·HCl (547,66/584,12),

мас-спектр: (M+H)⁺=548, (M+H+Na)⁺⁺=285,7;

(4) гідрохлорид 2-[4-амідинофеніл-N-(2-етоксикарбонілетил)амінометил]-1-метил-5-[1-диметиламіно-1-(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 91% від теорії,

C₃₀H₄₁N₇O₃·HCl (547,71/584,17),

мас-спектр: (M+H)⁺=548, (M-H)⁺=546;

(5) гідрохлорид 2-(4-

- амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілметиламіно)-1-(диметиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 40% від теорії,
R_f-значення: 0,60 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 1:1),
C₂₆H₃₅N₇O₃·HCl (493,63/530,08),
мас-спектр: (M+H)⁺=494, (M-H + 2HCl)⁻=564/566/568 (Cl₂);
(6) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 77% від теорії,
R_f-значення: 0,40 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1 + 1% крижаної оцтової кислоти),
C₂₇H₃₅N₇O₃·HCl (505,63/542,08),
мас-спектр: (M+H)⁺=506;
(7) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілметиламіно)-1-(N-етил-N-метиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 85% від теорії,
R_f-значення: 0,44 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₂₇H₃₇N₇O₃·HCl (507,64/544,14),
мас-спектр: (M+H)⁺=508, (M+Cl)⁻=542/4 (Cl);
(8) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(метоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 99% від теорії,
R_f-значення: 0,21 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1 + 1% крижаної оцтової кислоти),
C₂₆H₃₃N₇O₃·HCl (491,60/528,05),
мас-спектр: (M+H)⁺=492, (M-H + HCl)⁻=526/8 (Cl), (M-H + 2HCl)⁻=562/4/8 (Cl₂);
(9) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N,N-біс(етоксикарбонілметил)аміно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 65% від теорії,
R_f-значення: 0,35 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1 + 1% крижаної оцтової кислоти),
C₃₁H₄₁N₇O₅·HCl (591,72/628,17),
мас-спектр: (M+H)⁺=592, (M-H + HCl)⁻=626/8 (Cl), (M-H + 2HCl)⁻=662/4/6 (Cl₂);
(10) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(ізоксазолідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 9% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₂₆H₃₃N₇O₄·HCl (507,60/544,05),
мас-спектр: (M+H)⁺=508;
(11) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілметиламіно)-1-(ізоксазолідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу;
(12) дигідрохлорид 2-(4-

- амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(N-метил-N-етиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 58% від теорії,
R_f-значення: 0,70 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₂₆H₃₅N₇O₃·2HCl (493,62/566,52),
мас-спектр: (M+H)⁺=494, (M + HCl-H)⁻=528/30 (Cl);
(13) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-((N,N-ді(етоксикарбонілметил)аміно)-1-(N-метил-N-етиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 30% від теорії,
R_f-значення: 0,40 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₃₀H₄₁N₇O₅·2HCl (579,71/652,62),
мас-спектр: (M+H)⁺=580, (M-H)⁻=578;
(14) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піперидинокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 82% від теорії,
R_f-значення: 0,60 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₂₈H₃₇N₇O₃·2HCl (519,65/592,75),
мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M-H + HCl)⁻=534/6 (Cl), (M-H + 2HCl)⁻=590/2/4 (Cl₂);
(15) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(діетиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 88% від теорії,
R_f-значення: 0,60 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₂₇H₃₇N₇O₃·2HCl (507,64/580,56),
мас-спектр: (M+H)⁺=508, (M-H + 2HCl)⁻=578/580/582 (Cl₂);
(16) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметилметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 46% від теорії,
R_f-значення: 0,43 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1 + 1% крижаної оцтової кислоти),
C₂₈H₃₇N₇O₃·2HCl (519,65/592,56),
мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M+Cl)⁻=554/6 (Cl);
(17) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(тетразол-5-ілметиламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу;
(18) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(3-етоксикарбонілпропіламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 95% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),
C₂₉H₃₉N₇O₃·2HCl (533,68/606,58),
мас-спектр: (M+H)⁺=534.

Приклад 7

Гідрохлорид 2-(4-амдінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[N-циклопентил-N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)аміно]циклопропіл]бензимидазолу

а) 4-((1-трет.-бутилоксикарбоніламіно)циклопропіл)-2-нітро-N-метиланілін

15,0г (63,5ммоль) 4-((1-карбокси)циклопропіл)-2-нітро-N-метиланіліну й 17,6мл (127ммоль) триетиламіну розчиняють у 250мл дихлорметану й при 0°C домішують 8,3г (76ммоль) етилового ефіру хлормурашиної кислоти. Через 1 годину витримування при кімнатній температурі додають 0,75г броміду тетрабутиламонію. Потім по краплях додають розчин із 6,3г (96ммоль) азиду натрію в 20мл води. Через 1 годину при 0°C розчин розбавляють водою й екстрагують оцтовим ефіром. Органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок розчиняють у 200мл трет.-бутанолу й протягом 2 годин нагрівають із зворотним холодильником. Після цього розчинник випарюють, залишок хроматографують на силікагелі й елюють метиленхлоридом.

Вихід: 15,5г (77% від теорії),

R_f-значення: 0,83 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

б) Гідрохлорид [(1-аміно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну

15,5г (0,05моля) 4-((1-трет.-бутилоксикарбоніламіно)циклопропіл)-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 50мл етанолу й 50мл соляної кислоти в етанолі й протягом 7 годин перемішують при кімнатній температурі. Потім розчинник відганяють, залишок розтирають із простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать.

Вихід: 98% від теорії,

R_f-значення: 0,44 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

в) 4-[N-(1-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланілін

12,0г (0,05моля) гідрохлориду 4-[(1-аміно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 500мл тетрагідрофурану й, додавши 4,1г (0,05моля) цикlopентанону й 3,2мл крижаної оцтової кислоти, порціями змішують в атмосфері азоту з 13,6г (0,064моля) триацетоксиборогідриду натрію. Через 16 годин витримування при кімнатній температурі розбавляють розчином гідрокарбонату натрію й екстрагують оцтовим ефіром. Органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок хроматографують на силікагелі й елюють оцтовим ефіром/циклогексаном у співвідношенні 1:1.

Вихід: 10,8г (80% від теорії),

R_f-значення: 0,56 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

г) 4-[1-(N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланілін

1,0г (3,6ммоль) 4-[(1-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 30мл тетрагідрофурану й, додавши 0,45г (4,4ммоль) триетиламіну, домішують 0,65г (4,4ммоль) хлорангідриду моноетилового ефіру бурштинової кислоти й протягом 4 го-

дин перемішують при кімнатній температурі. Після цього розбавляють оцтовим ефіром і розчином гідрокарбонату натрію, органічні екстракти сушать і упарюють. Залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням оцтовим ефіром/циклогексаном у співвідношенні 1:1.

Вихід: 1,3г (90% від теорії),

R_f-значення: 0,46 (силікагель; оцтовий ефір/циклогексан у співвідношенні 1:1).

д) 4-[1-(N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 1г із 4-[1-(N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-нітро-N-метиланіліну й паладію на активованому вугіллі/водню в метиленхлориді/етанолі.

Вихід: 100% від теорії,

R_f-значення: 0,18 (силікагель; оцтовий ефір/циклогексану співвідношенні 1:1).

е) 4-[1-[N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 1в із 4-[1-(N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-аміно-N-метиланіліну, тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуранію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в диметилформаміді.

Вихід: 96% від теорії,

R_f-значення: 0,54 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9,5:0,5).

ж) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[N-циклопентил-N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)аміно]циклопропіл]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1є з 4-[1-(N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)-N-циклопентиламіно)циклопропіл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланіліну в крижаній оцтовій кислоті.

Вихід: 52% від теорії,

R_f-значення: 0,81 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 9:1).

з) Гідрохлорид 2-(4-амдінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[N-циклопентил-N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)аміно]циклопропіл]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[N-циклопентил-N-(3-етоксикарбонілпропіоніл)аміно]циклопропіл]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 36% від теорії,

C₃₀H₃₈N₆O₃·HCl (530,68/567,14),
мас-спектр: (M+H)⁺=531.

Приклад 8

Гідрохлорид 2-(4-амдінофеніламінометил)-1-метил-5-(5-метил-3-етоксикарбонілметилімідазолін-2,4-діон-5-іл)бензимидазолу

а) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламінокарбоніламіно)-1-

(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол

1,0г (2,5ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу розчиняють у 10мл диметилформаміду й, додавши 0,9мл (7,9ммоль) етилового ефіру ізоціанатооцтової кислоти, перемішують протягом 45 хвилин при кімнатній температурі. Потім розчин зливають на крижану воду, кристалічний продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать. Залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням метиленхлоридом/етанолом/аміаком у співвідношенні 20:1:0,01 і 10:1:0,01.

R_f-значення: 0,77 (силікагель; метиленхлорид/етанол/аміак у співвідношенні 9:1:0,01).

б) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(5-метил-3-етоксикарбонілметилімідазолін-2,4-діон-5-іл)бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламінокарбоніламіно)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 68% від теорії,

C₂₄H₂₇N₇O₄·HCl (477,52/513,99),

мас-спектр: (M+H)⁺=478.

Приклад 9

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(2-піридил)-N-(2-етоксикарбонілетил)амінометил]бензимидазолу

а) 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-нітрохлорбензол

13,4г (0,053ммоль) 4-хлор-3-нітробензилброміду й 11,8г (0,053ммоль) 2-трет.-бутилоксикарбонілетиламінопіридину перемішують у 80мл N-етилдіізопропіламіну протягом 3 годин при 90°C. Потім розчин упарюють, залишок хроматографують на силікагелі з паралельним елюванням петролейним ефіром/оцтовим ефіром у співвідношенні 8:2 і 7:3

Вихід: 8,2г (40% від теорії),

R_f-значення: 0,64 (силікагель; петролейний ефір/оптовий ефір у співвідношенні 8:2).

б) 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-нітро-N-метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 16 із 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-нітрохлорбензолу й розчину метиламіну.

Вихід: 20% від теорії,

R_f-значення: 0,65 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

в) 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-аміно-N-метиланілін

1,6г (4ммоль) 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-нітро-N-метиланіліну розчиняють у 200мл метанолу й, додавши 2г нікелю Ренея, домішують 1мл гідразингідрату. Потім розчин перемішують протягом 30 хвилин при кімнатній температурі й упарюють. Залишок хроматографують на силікагелі й елюють метиленхлоридом/етанолом у співвідношенні 95:5.

Вихід: 1,2г (82% від теорії),

R_f-значення: 0,33 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

рід/етанол у співвідношенні 9:1).

г) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(2-піридил)-N-(2-етоксикарбонілетил)амінометил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1в із 4-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-(піридиламінометил)-2-аміно-N-метиланіліну, тетрафтороборату O-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуранію, 4-ціанофенілгліцину в тетрагідрофурани й крижаної оцтової кислоти.

Вихід: 72% від теорії,

R_f-значення: 0,36 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

д) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(2-піридил)-N-(2-етоксикарбонілетил)амінометил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 4-[(5-(2-трет.-бутилоксикарбонілетил)-2-піридинамінометил)-1-метилбензимидазол-2-іл)метиламіно]бензонітрилу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 59% від теорії,

C₂₇H₃₁N₇O₂·HCl (485,59/522,1),

мас-спектр: (M+H)⁺=486.

Аналогічно прикладові 9 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(етоксикарбонілметил)бензолсульфоніламінометил]бензимидазолу:

вихід: 53% від теорії,

C₂₇H₃₀N₆O₄S·HCl (534,64/571,1),

мас-спектр: (M+H)⁺=535;

(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-(N-метилфенілкарбоніламінометил)бензимидазолу:

вихід: 42% від теорії,

C₂₅H₂₆N₆O·HCl (426,53/462,96),

мас-спектр: (M+H)⁺=427.

Приклад 10

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-метилбензимидазол-1-іл)метил]бензимидазолу

а) 1-(4-хлор-3-нітробензил)-2-метилбензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 9а з 2-метилбензимидазолу й 4-хлор-3-нітробензилхлориду в диметилсульфоксиді.

Вихід: 78% від теорії,

C₁₅H₁₂ClN₃O₂ (301,7),

мас-спектр: (M+H)⁺=301/303.

б) 1-(4-метиламіно-3-нітробензил)-2-метилбензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1б із 1-(4-хлор-3-нітробензил)-2-метилбензимидазолу й метиламіну.

Вихід: 96% від теорії,

R_f-значення: 0,56 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

в) 1-(4-метиламіно-3-амінобензил)-2-метилбензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1в із 1-(4-метиламіно-3-нітробензил)-2-метилбензимидазолу й водню/нікелю Ренея.

Вихід: 100% від теорії,

R_f-значення: 0,34 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

рид/етанол у співвідношенні 19:1).

г) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-метилбензимидазол-1-іл)метил]бензимидазол

Суміш із 1,94г (11,0ммоль) N-(4-ціанофеніл)гліцину й 1,78г (11,0ммоль) карбоніл-діімідазолу нагрівають із зворотним холодильником у 80мл абсолютного тетрагідрофурану протягом 15 хвилин. Після додавання 2,7г (10,46ммоль) 1-(4-метиламіно-3-амінобензил)-2-метилбензимидазолу суміш нагрівають із зворотним холодильником протягом ще 16 годин. Потім розчин упарюють досуха, залишок змішують із 80мл крижаної оцтової кислоти й протягом 1 години нагрівають із зворотним холодильником. Після цього знову упарюють досуха, добутий залишок змішують із 50мл води й підлюговують концентрованим аміаком (рН приблизно 10). Осаджений кристалічний продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають невеликою кількістю води й сушать.

Вихід: 4,1г (96% від теорії),

R_f-значення: 0,30 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1).

C₂₅H₂₂N₆ (406,5),

мас-спектр: M⁺=406.

д) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-метилбензимидазол-1-іл)метил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-метилбензимидазол-1-іл)метил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію.

Вихід: 59% від теорії,

C₂₅H₂₅N₇·HCl (423,5/459,9),

мас-спектр: (M+H)⁺=424, (M+2H)²⁺=217,7.

Аналогічно прикладові 10 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофенілоксиметил)-1-метил-5-[(імідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 30% від теорії,

C₂₀H₂₀N₆O·HCl (360,4/396,9),

мас-спектр: (M+H)⁺=361, (M+2H)²⁺=181;

(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(імідазол-1-іл)етил]бензимидазолу:

вихід: 70% від теорії,

C₂₁H₂₃N₇·HCl (373,46/410),

мас-спектр: (M+H)⁺=374, (M+2H)²⁺=187,6;

(3) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етил-4-метилімідазол-1-іл)етил]бензимидазолу:

вихід: 18% від теорії,

C₂₄H₂₉N₇·2HCl (415,55/488,46),

мас-спектр: (M+H)⁺=416, (M+2H)²⁺=208,7;

(4) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-етил-4-метилімідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 36% від теорії,

C₂₃H₂₇N₇·2HCl (401,52/437,97),

мас-спектр: (M+H)⁺=402, (M+2H)²⁺=201,7;

(5) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[N-(піридин-2-іл)-N-метиламінометил]бензимидазолу:

вихід: 78% від теорії,

C₂₃H₂₅N₇·2HCl (399,5/435,95),

мас-спектр: (M+H)⁺=400, (M+2H)²⁺=200,6;

(6) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-(2-етоксикарбонілетил)бензимидазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 61% від теорії,

C₂₉H₃₁N₇O₂·HCl (509,62/546,07),

мас-спектр: (M+H)⁺=510, (M+2H)²⁺=255,7, (M+H+Na)²⁺=266,7;

(7) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(імідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 35% від теорії,

C₂₀H₂₁N₇·HCl (359,44/395,89),

мас-спектр: (M+H)⁺=360, (M+2H)²⁺=180,6;

(8) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-(2-ацетиламіноетил)-4,5-диметилімідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 42% від теорії,

C₂₆H₃₂N₈O·2HCl (472,6/545,51),

мас-спектр: (M+H)⁺=473, (M+2H)²⁺=237, (M+H+Na)²⁺=248;

(9) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-(2-амінокарбонілетил)-4,5-диметилімідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 68% від теорії,

C₂₅H₃₀N₈O·2HCl (458,6/531,51),

мас-спектр: (M+H)⁺=459, (M+2H)²⁺=230;

(10) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-метил-4-етоксикарбонілімідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 34% від теорії,

C₂₄H₂₇N₇O₂·HCl (445,53/481,98),

мас-спектр: (M+H)⁺=446, (M+2H)²⁺=223,5, (M+H+Na)²⁺=234,5;

(11) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(3-(3-етоксикарбоніл-н-пропіл)бензимидазол-2-он-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 58% від теорії,

C₃₀H₃₃N₇O₃·HCl (539,64/576,09),

мас-спектр: (M+H)⁺=540, (M+H+Na)²⁺=281,7;

(12) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(3-(2-етоксикарбонілетил)імідазол[4,5-b]піридин-2-он-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 29% від теорії,

C₂₈H₃₀N₈O₃·HCl (526,6/563,05),

мас-спектр: (M+H)⁺=527, (M+2H)²⁺=264, (M+H+Na)²⁺=275;

(13) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(2-фенілімідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 58% від теорії,

C₂₆H₂₅N₇·HCl (435,54/472),

мас-спектр: (M+H)⁺=436, (M+Na)⁺=218,6;

(14) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[(4,5-диметил-2-(2-етоксикарбонілетил)імідазол-1-іл)метил]бензимидазолу:

вихід: 52% від теорії,

C₂₇H₃₃N₇O₂·2HCl (487,61/560,52),

мас-спектр: (M+H)⁺=488, (M+2H)²⁺=244,6.

Приклад 11

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-

метил-5-[1-(2-етоксикарбонілазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу

а) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-трет.-бутилоксикарбонілазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол

0,8г (1,86ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу й 1,65г (5,5ммоль) трет.-бутилового ефіру 2,4-диброммасляної кислоти розчиняють у 5мл етанолу, домішують 0,2г (1,86ммоль) карбонату натрію й перемішують в атмосфері азоту протягом 30 годин при 55°C. Після охолодження відфільтровують від білого осаду й промивають етанолом. Фільтрат упарюють і залишок хроматографують на силікагелі з використанням у функції елюентів оцтовий ефір і оцтовий ефір/етанол/аміак у співвідношенні 20:1:0,01. Необхідні фракції об'єднують і упарюють.

Вихід: 0,44г (44% від теорії) у формі суміші діастереомерів,

$C_{31}H_{38}N_6O_3$ (542,69),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 543$.

б) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу (суміш діастереомерів)

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-трет.-бутилоксикарбонілазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 12% від теорії,

$C_{29}H_{37}N_7O_3 \cdot HCl$ (531,66/568,12),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 532$, $(M+H+HCl)^{2+} = 568/70$ (Cl).

Приклад 12

Гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-

(етоксикарбонілметилі-

ден)метилен]циклопропіл]бензимидазолу

а) (E/Z)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-

(етоксикарбонілметилі-

ден)метилен]циклопропіл]бензимидазол

897мг (4,0ммоль) триетилового ефіру фосфонооцтової кислоти розчиняють в атмосфері аргону в 30мл тетрагідрофурану, після чого при -15°C додають 449мг (4,0ммоль) трет.-бутилату калію. Через 30 хвилин порціями додають 815мг (2ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(піридин-3-ілкарбоніл)циклопропіл]бензимидазолу й протягом ночі перемішують при кімнатній температурі. Після цього розчин протягом 6 годин нагрівають із зворотним холодильником і концентрують. Залишок змішують із розчином хлориду натрію й тричі екстрагують оцтовим ефіром. Об'єднані органічні фази сушать над сульфатом натрію й концентрують. Залишок розчиняють у дихлорметані й хроматографують на силікагелі з використанням у функції елюенту дихлорметан із 5% етанолу. На завершення необхідні фракції концентрують, залишок розтирають із простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації і сушать. Вихід: 365мг (38% від теорії).

б)

Гідрохлорид

(E/Z)-2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-

(етоксикарбонілметилі-

ден)метилен]циклопропіл]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із (E/Z)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-3-іл)-

(етоксикарбонілметилі-

ден)метилен]циклопропіл]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 58% від теорії,

$C_{29}H_{30}N_6O_2 \cdot HCl$ (494,60/531,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 495$.

Аналогічно прикладові 12 добувають таку сполуку:

гідрохлорид

(E/Z)-2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)-

(етоксикарбонілметилі-

ден)метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 72% від теорії,

$C_{29}H_{30}N_6O_2 \cdot HCl$ (494,60/531,05),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 495$.

Приклад 13

Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу (суміш діастереомерів)

200мг (0,35ммоль) гідрохлориду 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілазетидин-1-іл)-1-(піролідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу розчиняють у 30мл 6н. соляної кислоти й протягом 13 годин перемішують при кімнатній температурі. Потім реакційну суміш упарюють, додаючи при цьому толуол, залишок розтирають з ацетоном/простим ефіром, відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають простим ефіром і сушать.

Вихід: 200мг (>100% від теорії, з умістом хлориду амонію),

$C_{27}H_{33}N_7O_3 \cdot HCl$ (503,62/540,07),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 504$.

Аналогічно прикладові 13 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид

2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-

карбоксіетиламіно)-1-

(диметиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 91% від теорії,

R_f -значення: 0,75 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 1:1),

$C_{24}H_{31}N_7O_3 \cdot HCl$ (465,56/502,01),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 466$, $(M-H + 2HCl)^- = 537/539$ (Cl₂);

(2) дигідрохлорид

2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-

(карбоксиметиламіно)-1-(піролідин-1-

ілкарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 70% від теорії,

R_f -значення: 0,51 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 3:2),

$C_{25}H_{31}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (477,57/550,48),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 478$;

(3) гідрохлорид (E/Z)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-[(піридин-2-іл)карбоксиметиліден]метилен]циклопропіл]бензимидазолу:

вихід: 65% від теорії,
 $C_{27}H_{26}N_6O_2 \cdot HCl$ (466,55/503,0),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 467$, $(M+Cl)^+ = 501/503$ (Cl);
 (4) дигідрохлорид 2-(4-

амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метилкарбоксиметилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу:

вихід: 99% від теорії,
 R_f -значення: 0,55 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),

$C_{28}H_{35}N_7O_4 \cdot 2HCl$ (533,64/606,64),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 534$, $(M-H)^- = 532$, $(M-H + HCl)^- = 568/70$ (Cl);

(5) дигідрохлорид 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетиламіно)-1-(N-етил-N-метиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 75% від теорії,
 R_f -значення: 0,54 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),

$C_{25}H_{33}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (479,59/552,59),
 мас-спектр: $(M+H)^+ = 480$.

Приклад 14

2-[4-(N-

гексилоксикарбоніламіно)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілетиламіно)-1-(диметиламінокарбоніл)етил]бензимидазол

1,5г (2,8ммоль) гідрохлориду 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілетиламіно)-1-(диметиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу розчиняють у 14мл води й 55мл тетрагідрофурану, до розчину домішують 2,0г карбонату калію й 1,0мл (6ммоль) гексилового ефіру хлормурашиної кислоти й протягом 4 годин перемішують при кімнатній температурі. Після видалення в умовах вакууму розчинника залишок змішують із розчином кухонної солі й тричі екстрагують метиленхлоридом, об'єднані органічні фази промивають невеликою кількістю води, сушать над сульфатом магнію й упарюють. Сирий продукт очищують на силікагелі з використанням у функції елюентів метиленхлориду й 2-7,5% етанолу. Однорідні фракції об'єднують, упарюють, розчиняють у невеликій кількості оцтового ефіру й змішують із петролейним ефіром. Утворений твердий продукт відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають петролейним ефіром і сушать.

Вихід: 0,8г (43% від теорії),

$C_{33}H_{47}N_7O_5$ (621,79),

R_f -значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1),

мас-спектр: $(M+H)^+ = 622$, $(M+Na)^+ = 644$.

Приклад 15

Гідрохлорид 2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу

а) Метиловий ефір 2-(4-хлорфеніл)-3-гідрокси-

2-метилпропіонової кислоти

До розчину з 8,1мл діізопропіламіну (85ммоль) у 20мл тетрагідрофурану при $-78^\circ C$ по краплях додають 35мл 1,6-молярного розчину н-бутиллітію в гексані (61ммоль). Потім при такій самій температурі ($-78^\circ C$) по краплях додають розчин із 10,0г (50ммоль) метилового ефіру 2-(4-хлорфеніл)пропіонової кислоти в 30мл тетрагідрофурану. Після цього через реакційну суміш при $-20^\circ C$ пропускають протягом 30 хвилин газоподібний формальдегід. Після додавання 5%-вої лимонної кислоти й крижаної оцтової кислоти екстрагують оцтовим ефіром. Органічні фази промивають 1н. сірчаною кислотою, водою, насиченим розчином бікарбонату натрію й розчином кухонної солі й сушать над сульфатом магнію. Сирий продукт очищують на силікагелі з використанням у функції елюенту циклогексану/оцтового ефіру у співвідношенні 19:1, 9:1, 4:1, 1:1 і 0:1). Однорідні фракції об'єднують і упарюють.

Вихід: 9,7г (84% від теорії) жовтого масла,

R_f -значення: 0,25 (силікагель; петролейний ефір/оцтовий ефір у співвідношенні 4:1).

б) 2-(4-хлорфеніл)-3-гідрокси-2-метилпропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 4 з метилового ефіру 2-(4-хлорфеніл)-3-гідрокси-2-метилпропіонової кислоти та їдкою натру в етанолі.

Вихід: 83% від теорії,

R_f -значення: 0,55 (силікагель; оцтовий ефір/циклогексан у співвідношенні 2:1 + крижана оцтова кислота).

в) 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-2-метил-3-нітрооксипропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 1а з 2-(4-хлорфеніл)-3-гідрокси-2-метилпропіонової кислоти й азотної кислоти. Вихід: 90% від теорії,

$t_{пл}$ $129-132^\circ C$,

$C_{10}H_9ClN_2O_7$ (304,64).

г) 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-2-метил-3-гідроксипропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 6 із 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-3-нітроокси-2-метилпропіонової кислоти й 6н. соляної кислоти в діоксані.

Вихід: 98% від теорії,

$C_{10}H_{10}ClNO_5$ (259,65),

мас-спектр: $(M-H)^- = 258/60$ (Cl), $(2M-H)^- = 517,9$ (Cl₂).

д) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-гідроксипропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 1б із 2-(4-хлор-3-нітрофеніл)-3-гідрокси-2-метилпропіонової кислоти й N-метилбензиламіну.

Вихід: 81% від теорії,

$C_{18}H_{20}ClN_2O_5$ (344,37),

мас-спектр: $M^+ = 344$.

є) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-гідрокси-1-піролідин-1-ілпропан-1-он

Добувають аналогічно прикладові 1в із 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-3-гідрокси-2-метилпропіонової кислоти й N-метилбензиламіну.

Вихід: 96% від теорії,

$C_{22}H_{27}N_3O_4$ (397,48),

мас-спектр: $M^+ = 398$, $(M+Na)^+ = 420$.

ж) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-метансульфонілокси-1-піролідін-1-ілпропан-1-он

Розчин із 1,2г (3,0ммоль) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-гідрокси-1-піролідін-1-ілпропан-1-ону в 20мл тетрагідрофурану змішують при кімнатній температурі з 1,3мл (9,3ммоль) триетиламіну. Потім при 2-5°C по краплях додають 0,27мл (3,5ммоль) метансульфонілхлориду. Через 2 години витримування при кімнатній температурі утворений осад відфільтровують методом вакуум-фільтрації й фільтрат упарюють. Сирий продукт використовують без очищення в наступній реакції.

Вихід: 1,4г (98% від теорії).

з) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-метиламіно-1-піролідін-1-ілпропан-1-он

До розчину з 1,4г (2,9ммоль) 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-метансульфонілокси-1-піролідін-1-ілпропан-1-ону в 10мл диметилформаміду домішують 20мл 40%-вого водного розчину метиламіну й протягом 70 хвилин нагрівають до 100°C. Після охолодження реакційну суміш змішують із крижаною водою й екстрагують оцтовим ефіром. Органічні фази промивають водою й розчином кухонної солі, сушать над сульфатом магнію й упарюють. Сирий продукт очищають на силікагелі з використанням у функції елюенту оцтового ефіру/етанолу у співвідношенні 10:1, 9:1, 4:1 плюс 1% концентрованого аміаку. Однорідні фракції об'єднують і упарюють.

Вихід: 740мг (61% від теорії),

R_f -значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1 плюс 1% концентрованого аміаку).

і) 2-[4-(бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-1-піролідін-1-ілпропан-1-он

Добувають аналогічно прикладові 7г із 2-[4-(N-бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-метиламіно-1-піролідін-1-ілпропан-1-ону й хлорангідриду метилового ефіру маленової кислоти.

Вихід: 84% від теорії,

R_f -значення: 0,65 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1 + аміак),

$C_{27}H_{34}N_4O_6$ (510,60),

мас-спектр: (M-H)⁺=509, (M+Na)⁺=533.

к) 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-метил-3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-1-піролідін-1-ілпропан-1-он

Добувають аналогічно прикладові 1г із 2-[4-(бензилметиламіно)-3-нітрофеніл]-2-метил-3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-1-піролідін-1-ілпропан-1-ону й водню/паладію на активованому вугіллі.

Вихід: 100% від теорії,

R_f -значення: 0,40 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1 + 1% концентрованого аміаку),

$C_{20}H_{30}N_4O_4$ (390,49),

мас-спектр: M⁺=390.

л) 4-[2-(3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно))-2-метил-1-піролідін-1-ілпропан-1-он-2-іл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-

метиланілін

Добувають аналогічно прикладові 1д із 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-метил-3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-1-піролідін-1-ілпропан-1-ону й тетрафтороборату О-(бензотриазол-1-іл)-N,N,N',N'-тетраметилуронію, 4-ціанофенілгліцину й триетиламіну в дамеліформаміді.

Вихід: 95% від теорії,

R_f -значення: 0,35 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1 плюс 1% концентрованого аміаку).

м) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензimidазол

Добувають аналогічно прикладові 1є з 4-[2-(3-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно))-2-метил-1-піролідін-1-ілпропан-1-он-2-іл]-2-(4-ціанофеніл)амінометилкарбоніламіно-N-метиланіліну в крижаній оцтовій кислоті.

Вихід: 47% від теорії,

R_f -значення: 0,20 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{29}H_{34}N_4O$ (530,63),

мас-спектр: (M+H)⁺=531, (M+Na)⁺=553.

н) Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензimidазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензimidазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 65% від теорії,

R_f -значення: 0,30 (силікагель; метиленхлорид/метанол у співвідношенні 4:1 + крижана оцтова кислота),

$C_{30}H_{39}N_7O_4$ (561,69/598,19),

мас-спектр: (M+H)⁺=562, (M+Cl)⁺=596/8 (Cl).

Аналогічно прикладові 15 добувають такі сполуки:

(1) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метоксикарбонілметилметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензimidазолу:

вихід: 89% від теорії,

R_f -значення: 0,35 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),

$C_{28}H_{37}N_7O_3 \cdot HCl$ (519,66/556,11),

мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M-H + HCl)⁺=554/6 (Cl);

(2) ацетат 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензimidазолу:

вихід: 45% від теорії,

R_f -значення: 0,20 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 8:2 + 1% оцтового ефіру),

$C_{29}H_{37}N_7O_4 \cdot CH_3COOH$ (547,66/607,71),

мас-спектр: (M+H)⁺=548, (M-H)=546, (M-H + CH₃COOH)⁺=606;

(3) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(N-

метилетиламінокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(4) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилметиламіно)-2-(N-метил-N-етиламінокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(5) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піперидинокарбоніл)проп-2-іл] бензимидазолу;
(6) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилсульфонілметиламіно)-2-(піперидинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(7) ацетат 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
вихід: 72% від теорії,
R_f-значення: 0,20 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 8:2 + 1% крижаної оцтової кислоти),
C₂₉H₃₇N₇O₄·CH₃COOH (547,66/607,71),
мас-спектр: (M+H)⁺=548, (M-H)⁻=546;
(8) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-етоксикарбонілметилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(9) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметилсульфоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
вихід: 14% від теорії,
R_f-значення: 0,20 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 8:2),
C₂₈H₃₇N₇O₅S·HCl (583,65/620,17),
мас-спектр: (M+H)⁺=584, (M+Na)⁺=606;
(10) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(1H-тетразол-5-іл)метилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(11) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
вихід: 40% від теорії,
C₂₈H₃₇N₇O₃·HCl (519,65/592,56),
мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M+Na)⁺=542, (M+HCOO)⁺=564, (M+Cl)⁻=554.
Приклад 16
Гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-ізоксазолідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу
Добувають шляхом гідролізу гідрохлориду 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-ізоксазолідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу в присутності їдко-го натру в етанолі.
Вихід: 90% від теорії,
R_f-значення: 0,65 (обернена фаза RP 8; метанол/5 %-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 3:2),
C₂₄H₂₉N₇O₄·HCl (479,54/515,99),
мас-спектр: (M+H)⁺=480.
Аналогічно прикладові 16 добувають такі сполуки:
(1) гідрохлорид 2-(4-

амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетиламіно)-1-(ізоксазолідин-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазолу;
(2) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(N-метил-N-етиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу;
вихід: 93% від теорії,
R_f-значення: 0,40 (обернена фаза RP 8; метанол/5 %-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),
C₂₄H₃₁N₇O₃·HCl (465,57/502,02),
мас-спектр: (M+H)⁺=466, (M+Cl-H)⁻=500/2 (Cl);
(3) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
вихід: 89% від теорії,
R_f-значення: 0,57 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 4:3),
C₂₇H₃₅N₇O₃·2HCl (505,63/578,54),
мас-спектр: (M+H)⁺=506, (M+2H)⁺⁺=253, (M+H+Na)⁺⁺=264,5;
(4) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
вихід: 90% від теорії,
R_f-значення: 0,55 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 4:6),
C₂₇H₃₃N₇O₄·HCl (519,61/556,06),
мас-спектр: (M+H)⁺=520, (M-H)⁻=518;
(5) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилметиламіно)-2-(N-етилметиламінокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(6) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилкарбонілметиламіно)-2-(N-етилметиламінокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(7) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилкарбонілметиламіно)-2-(піперидинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(8) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилсульфонілметиламіно)-2-(піперидинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(9) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу;
вихід: 81% від теорії,
R_f-значення: 0,40 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),
C₂₆H₃₃N₇O₃ (491,60/528,05),
мас-спектр: (M+H)⁺=492, (M-H)⁻=490;
(10) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(2-карбоксіетилкарбоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(11) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-

(карбоксиметилсульфоніламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу;
(12) гідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(діетиламінокарбоніл)етил]бензимидазолу:
вихід: 70% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),

$C_{25}H_{33}N_7O_3 \cdot HCl$ (479,59/516,05),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 480$, $(M-H)^- = 478$, $(M-H + HCl)^- = 514/516$ (Cl);

(13) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазолу:

вихід: 22% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 1:1),

$C_{26}H_{33}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (491,60/564,51),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 492$, $(M-H)^- = 490$;

(14) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-карбоксиметилметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу:

R_f-значення: 0,48 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин кухонної солі/метанол у співвідношенні 3:2),

$C_{26}H_{33}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (491,60/564,51),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 492$, $(M-H)^- = 490$;

(15) дигідрохлорид 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(3-карбоксипропіламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу:

вихід: 82% від теорії,
R_f-значення: 0,73 (обернена фаза RP 8; 5%-вий розчин хлориду натрію/метанол у співвідношенні 1:1),

$C_{27}H_{35}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (505,63/578,54),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 506$.

Приклад 17

2-[4-(N-

фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

До суспензії з 1,4г (2,4ммоль) дигідрохлориду 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу в 5мл N-етилдіізопропіламіну й 2мл диметилформаміду домішують 1,5г (6ммоль) 4-нітрофенілового ефіру бензойної кислоти, при цьому при нагріванні утворюється прозорий розчин. Через 2 години витримання при 120°C розчин упарюють в умовах вакууму, залишок після охолодження розчиняють у дихлорметані й очищують на силікагелі з елюванням спочатку дихлорметаном, а потім дихлорметаном/етанолом у співвідношенні 50:1, 25:1 і 18:1. Однорідні фракції об'єднують, упарюють, розтирають із водою, відфільтровують методом вакуум-фільтрації й сушать.

Вихід: 0,7г (49% від теорії),

R_f-значення: 0,40 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 19:1),

$C_{34}H_{39}N_7O_4$ (609,73),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 610$, $(M+Na)^+ = 632$, $(M-H)^- = 608$.

Аналогічно прикладам 14 і 17 добувають такі сполуки:

(1) 2-[4-(N-гексилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 53% від теорії,
R_f-значення: 0,35 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{34}H_{47}N_7O_5$ (633,79),
мас-спектр: $(M+Na)^+ = 656$, $(M-H)^- = 632$;

(2) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 46% від теорії,
R_f-значення: 0,43 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{36}H_{51}N_7O_5$ (661,84),
мас-спектр: $(M+Na)^+ = 684$, $(M-H)^- = 660$;

(3) 2-[4-(N-гексилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(метоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

(4) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(метоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 32% від теорії,
R_f-значення: 0,27 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{35}H_{49}N_7O_5$ (647,82),
мас-спектр: $(M+Na)^+ = 670$, $(M-H)^- = 646$;

(5) 2-[4-(N-гексилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 52% від теорії,
R_f-значення: 0,60 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{37}H_{51}N_7O_6$ (689,85),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 690$, $(M-H)^- = 688$,
 $(M+Na)^+ = 712$, $(M + HCl-H)^- = 724/26$ (Cl);

(6) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

(7) 2-[4-(N-гексилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(N-метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 21% від теорії,
R_f-значення: 0,55 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{36}H_{49}N_7O_6$ (675,83),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 676$, $(M+Na)^+ = 698$, $(M + HCl-H)^- = 724/26$ (Cl);

(8) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(N-

метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол;

(9) 2-[4-(N-
фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-
5-[1-(метоксикарбонілметилметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 34% від теорії,
R_f-значення: 0,55 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1 + 1% аміаку),
C₃₃H₃₇N₇O₄ (595,70),
мас-спектр: (M-H)⁻=594, (M+Na)⁺=618;

(10) 2-[4-(N-
ізопропілоксикарбоніламідино)феніламінометил]-
1-метил-5-[1-(N-
етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 66% від теорії,
R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₄H₄₅N₇O₆ (647,77),
мас-спектр: (M+H)⁺=648, (M-H)⁻=646,
(M+Na)⁺=670;

(11) 2-[4-(N-
фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-
5-[1-(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-
2-(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 23% від теорії,
R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₇H₄₃N₇O₅ (665,79),
мас-спектр: (M+H)⁺=666, (M-H)⁻=664,
(M+Na)⁺=688, (M+H+Cl)⁺=700/2 (Cl);

(12) 2-[4-(N-
фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-
5-[1-(N-
метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 67% від теорії,
R_f-значення: 0,60 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₆H₄₁N₇O₅ (651,76),
мас-спектр: (M+H)⁺=652, (M-H)⁻=650,
(M+Na)⁺=674;

(13) 2-[4-(N-н-
бутилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(N-
метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 45% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₄H₄₅N₇O₆ (647,77),
мас-спектр: (M+H)⁺=648, (M-H)⁻=646,
(M+Na)⁺=670, (M-H + Cl)⁻=682/4 (Cl);

(14) 2-[4-(N-
етилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(N-
етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 54% від теорії,
R_f-значення: 0,40 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₃H₄₃N₇O₆ (633,75),
мас-спектр: (M+H)⁺=634, (M-H)⁻=632,
(M+Na)⁺=656;

(15) 2-[4-(N-і-

етилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(N-
метоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 53% від теорії,
R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₂H₄₁N₇O₆ (619,72),
мас-спектр: (M+H)⁺=620, (M-H)⁻=618,
(M+Na)⁺=642;

(16) 2-[4-(N-піридин-3-
ілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-
(N-етоксикарбонілметилкарбонілметиламіно)-2-
(піролідинокарбоніл)проп-2-іл]бензимидазол:

вихід: 16% від теорії,
R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₆H₄₂N₈O₅ (666,78),
мас-спектр: (M-H)⁻=665, (M+Na)⁺=689;

(17) 2-[4-(N-н-
бутилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 52% від теорії,
R_f-значення: 0,42 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₂H₄₃N₇O₅ (605,74),
мас-спектр: (M+H)⁺=606, (M+Na)⁺=628, (M-H)⁻=604;

(18) 2-[4-(N-
етилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 30% від теорії,
R_f-значення: 0,44 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₀H₃₉N₇O₅ (577,68),
мас-спектр: (M+H)⁺=578, (M+Na)⁺=600, (M-H)⁻=576;

(19) 2-[4-(N-
бензилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-
метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 51% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₅H₄₁N₇O₅ (639,75),
мас-спектр: (M+Na)⁺=662, (M-H)⁻=638;

(20) 2-[4-(N-піридин-3-
ілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-
(етоксикарбонілметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 84% від теорії,
R_f-значення: 0,20 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 4:1),
C₃₃H₃₈N₈O₄ (610,72),
мас-спектр: (M+H)⁺=611, (M-H)⁻=609, (M-HCOO)⁻=611;

(21) 2-[4-(N-
ацетоксиметилоксикарбоніламі-
дино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-
(етоксикарбонілметиламіно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 42% від теорії,
R_f-значення: 0,44 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),

$C_{31}H_{39}N_7O_5$ (621,09),
мас-спектр: $(M+Na)^+ = 644$, $(M-H)^- = 620$;
(22) 2-[4-(N-(2,2,2-
трихлоретил)оксикарбо-
ніл)амідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-
(етоксикарбонілметіоіаміно)-1-
(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:
вихід: 73% від теорії,
 R_f -значення: 0,54 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
 $C_{30}H_{36}Cl_3N_7O_5$ (681),
мас-спектр: $M^+ = 679/81/3$ (Cl_3), $(M+Na)^+ = 702/46$ (Cl_3), $(M-H)^- = 678/80/2$ (Cl_3).

Приклад 18

2-[4-(N-н-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол
До розчину з 0,2г (0,3ммоль) 2-[4-(N-н-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметіоіаміно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу в 3мл тетрагідрофурану й 2,5мл етанолу домішують 1,1мл 1н. їдкого натру й протягом 4 годин перемішують при кімнатній температурі. Потім реакційну суміш упарюють і змішують із 1мл 1н. соляної кислоти. Через 12 годин витримання при кімнатній температурі (рН 4) додають дві краплі аміаку (33%-вого), в результаті чого випадає осад світло-жовтого кольору. Після відфільтровування методом вакуум-фільтрації утвореної твердої речовини фільтрат змішують із 1мл 1н. соляної кислоти й, додаючи толуол, упарюють. Залишок розтирають з ацетоном, відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають діетиловим ефіром і сушать.

Вихід: 0,1г (50% від теорії),
 R_f -значення: 0,35 (обернена фаза RP 8; метанол/5%-вий розчин кухонної солі у співвідношенні 2:1),

$C_{34}H_{37}N_7O_5$ (633,79),
мас-спектр: $(M+H)^+ = 634$, $(M+H+Na)^{++} = 328,5$.

Приклад 19

2-[4-(N-гідроксіамідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол
До суспензії з 0,6г (1,2ммоль) 2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу в 50мл етанолу домішують 0,47г (7,8ммоль) гідрохлориду гідроксиламіну й 0,35г (3,5ммоль) карбонату натрію й протягом 17 годин нагрівають зі зворотним холодильником. Після охолодження залишок відфільтровують, фільтрат упарюють і розчиняють у воді. Після дворазової екстракції диетилметаном об'єднані органічні фази сушать і упарюють. Сирий продукт очищають на силікагелі з елюванням диетилметаном/етанолом у співвідношенні 19:1 і 7:1. Однорідні фракції об'єднують, упарюють, розтирають із діізопропіловим ефіром і сушать.

Вихід: 0,025г (4% від теорії),
 R_f -значення: 0,68 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 4:1),
 $C_{27}H_{35}N_7O_4$ (521,62),
мас-спектр: $(M-H)^- = 520$, $(M+Na)^+ = 544$.

Приклад 20

2-[4-(N-фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

а) Етиловий ефір 4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінооцтової кислоти

Добувають аналогічно прикладові 9а з 4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)аніліну й етилового ефіру бромцтової кислоти в N-етилдіізопропіламіні.

Вихід: 78% від теорії,

R_f -значення: 0,60 (силікагель; оцтовий ефір/петролейний ефір у співвідношенні 1:1).

б) 4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінооцтова кислота

Добувають аналогічно прикладові 4 з етилового ефіру 4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінооцтової кислоти та їдкого натру в етанолі.

Вихід: 75% від теорії,

R_f -значення: 0,15 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

в) 2-[4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінометил]-1-метил-5-[1-аміно(піролідін-1-ілкарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1д/1є з 2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-піролідін-1-ілпропанону, 4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінооцтової кислоти й карбонілдіімідазолу в тетрагідрофурані з наступним обробленням крижаною оцтовою кислотою.

Вихід: 34% від теорії,

R_f -значення: 0,10 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

г) 2-[4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 11 із 2-[4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінометил]-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу, ізопропілового ефіру бромцтової кислоти й карбонату калію в ізопропанолі/метиленхлориді.

Вихід: 42% від теорії,

R_f -значення: 0,60 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1).

д) Ацетат 2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1г із 2-[4-(5-метил-1,2,4-оксадіазол-3-іл)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу й водню/паладію (10%-вого на активованому вугіллі) в етанолі/крижаній оцтовій кислоті.

Вихід: 69% від теорії,

R_f -значення: 0,30 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 7:3).

є) 2-[4-(N-фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 17 з ацетату

2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу й 4-нітрофенілового ефіру бензойної кислоти в N-етилдіізопропіламіні/диметилформаміді.

Вихід: 26% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₅H₄₁N₇O₄ (623,75),
мас-спектр: (M+Na)⁺=646, (M-H)⁻=622.
Аналогічно прикладові 20 добувають такі сполуки:

(1) 2-[4-(N-фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(н-бутилоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол;

(2) 2-[4-(N-фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(2-фенілетилоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол;

(3) 2-[4-(N-гексилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 40% від теорії,
R_f-значення: 0,45 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₅H₄₉N₇O₅ (647,82),
мас-спектр: (M+H)⁺=648, (M-H)⁻=646, (M+Na)⁺=670;

(4) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 31% від теорії,
R_f-значення: 0,48 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₇H₅₃N₇O₅ (675,88),
мас-спектр: (M+H)⁺=674, (M+Na)⁺=698;

(5) 2-[4-(N-(2,2,2-трихлоретилоксикарбоніламідино)феніламінометил)-1-метил-5-[1-(ізопропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 43% від теорії,
R_f-значення: 0,50 (силікагель; метиленхлорид/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₁H₃₈Cl₃N₇O₅ (695,05),
мас-спектр: (M-H)⁻=692/694/696/698 (Cl₃);

(6) 2-[4-(N-фенілкарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(н-пропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 79% від теорії,
R_f-значення: 0,35 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1),
C₃₅H₄₁N₇O₄ (623,76),
мас-спектр: (M+H)⁺=624, (M-H)⁻=622, (M+HCOO)⁻=668;

(7) 2-[4-(N-октилоксикарбоніламідино)феніламінометил]-1-метил-5-[1-(н-пропілоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол:

вихід: 53% від теорії,
R_f-значення: 0,39 (силікагель; оцтовий ефір/етанол у співвідношенні 9:1),

C₃₇H₅₃N₇O₅ (675,88),
мас-спектр: (M+H)⁺=676, (M+Na)⁺=698, (M-H)⁻=674.

Приклад 21

Гідрохлорид (R)-2-(4-амідинофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу
а) Етиловий ефір 2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти

Суміш із 28г (0,11моля) 2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти в 200мл 5,6н. соляної кислоти в етанолі нагрівають протягом 36 годин зі зворотним холодильником. Після випарювання розчинника залишок скаламучують у 300мл оцтового ефіру і змішують із 300 мл насиченого розчину гідрокарбонату натрію. Органічну фазу двічі промивають насиченим розчином гідрокарбонату натрію й один раз водою, потім сушать над сульфатом натрію й упарюють.

Вихід: 21,1г (68% від теорії) світло-брунатного масла.

б) Етиловий ефір (R)-(+)-2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти

17,33г (63,6ммоля) етилового ефіру 2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти розчиняють у 247мл ізопропанолу й 207мл метанолу і змішують із 9,54г (63,6ммоля) L-(+)-винної кислоти. Потім реакційну суміш нагрівають до 100°C, у результаті чого утворюється прозорий розчин. Далі розчин протягом 3 годин охолоджують до 21°C, утворений осад відфільтровують методом вакуум-фільтрації, промивають етанолом і сушать. Потім утворену тверду речовину (21,5г) скаламучують у 400мл оцтового ефіру й до суспензії домішують 400мл насиченого розчину гідрокарбонату натрію. Після екстракції й поділу фаз органічну фазу промивають водою, сушать і упарюють.

Вихід: 7,68г (44,4% від теорії) світло-жовтого масла,

[α]_D²⁰=+4,38° (оцтовий ефір),
PXBT-аналіз: енантімерний надлишок >98,6%.

в) (R)-(-)-2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 4 з етилового ефіру (R)-(+)-2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти та ідкого натру в тетрагідрофурані.

Вихід: 63% від теорії,
[α]_D²⁰=-59,6° (метанол/вода у співвідношенні 1:1).

г) (R)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 5г із (R)-(-)-2-аміно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти й ди-трет.-бутилдикарбонату піровугільної кислоти й триетиламіну в діоксані.

Вихід: 100% від теорії.

д) (R)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)пропіонова кислота

Добувають аналогічно прикладові 16 із (R)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-хлор-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти й метиламіну.

Вихід: 69% від теорії.

є) (R)-2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-

бутилоксикарбоніламіно-1-піролідинопропанон

Добувають аналогічно прикладові 1в із (R)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)пропіонової кислоти, піролідину й карбонілдімідазолу в тетрагідрофурані.

Вихід: 96% від теорії.

ж) (R)-2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-піролідинопропанон

Добувають аналогічно прикладові 1в із (R)-2-(4-метиламіно-3-нітрофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-піролідинопропанону й водню/паладію на активованому вугіллі в метанолі.

Вихід: 99% від теорії.

з) (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-трет.-бутилоксикарбоніламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 1в/1є з (R)-2-(4-метиламіно-3-амінофеніл)-2-трет.-бутилоксикарбоніламіно-1-піролідинопропанону, 4-ціанофенілгліцину, карбонілдімідазолу в тетрагідрофурані з наступним замиканням кільця в крижаний оцтовий кислоти.

Вихід: 100% від теорії.

і) (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 6і з (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(N-трет.-бутилоксикарбоніламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу й 6н. оо-ляної кислоти в діоксані.

Вихід: 76% від теорії.

к) (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазол

Добувають аналогічно прикладові 6к із (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-аміно-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу й етилового ефіру йо дощової кислоти/карбонату калію в ацетоні.

Вихід: 75% від теорії.

л) Гідрохлорид (R)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 1ж із (R)-2-(4-ціанофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу й соляної кислоти/карбонату амонію в етанолі.

Вихід: 95% від теорії.

м) Гідрохлорид (R)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(карбоксиметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу

Добувають аналогічно прикладові 4 з (R)-2-(4-амінофеніламінометил)-1-метил-5-[1-(етоксикарбонілметиламіно)-1-(піролідинокарбоніл)етил]бензимидазолу та їдкого натру в етанолі.

Вихід: 100% від теорії.

$C_{25}H_{31}N_7O_3 \cdot 2HCl$ (477,57/550,5), мас-спектр: $(M+H)^+ = 478$, $(M-H + HCl)^- = 512/514$ (Cl), $(M-H + 2HCl)^- = 448/550/552$ (Cl₂).

Приклад 22

Ампула із сухим препаратом, що містить 75мг

активної речовини з розрахунку на 10мл

Склад:

активна речовина	75,0мг
маніт	50,0мг
вода для ін'єкцій	до 10,0мл

Одержання: Активну речовину й маніт розчиняють у воді. Після заповнення ампули здійснюють сушіння виморожуванням. Перед використанням слід розбавити водою для ін'єкцій.

Приклад 23

Ампула із сухим препаратом, що містить 35мг активної речовини з розрахунку на 2мл

Склад:

активна речовина	35,0мг
маніт	100,0мг
вода для ін'єкцій	до 2,0мл

Одержання: Активну речовину й маніт розчиняють у воді. Після заповнення ампули здійснюють сушіння виморожуванням. Перед використанням слід розбавити водою для ін'єкцій.

Приклад 24

Таблетка з умістом 50мг активної речовини

Склад:

(1) активна речовина	50,0мг
(2) молочний цукор	98,0мг
(3) кукурудзяний крохмаль	50,0мг
(4) полівінілпіролідон	15,0мг
(5) стеарат магнію	2,0мг
	<hr/> 215,0мг

Виготовлення: Інгредієнти (1), (2) і (3) змішують і гранулюють із використанням водного розчину інгредієнта (4). До висушеного гранулята домішують інгредієнт (5). З цієї суміші пресують плоскі з обох боків таблетки з двосторонньою фасеткою й насічкою з одного боку. Діаметр таблеток: 9мм.

Приклад 25

Таблетка з умістом 350мг активної речовини

Склад:

(1) активна речовина	350,0мг
(2) молочний цукор	136,0мг
(3) кукурудзяний крохмаль	80,0мг
(4) полівінілпіролідон	30,0мг
(5) стеарат магнію	4,0мг
	<hr/> 600,0мг

Виготовлення: Інгредієнти (1), (2) і (3) змішують і гранулюють із використанням водного розчину інгредієнта (4). До висушеного гранулята домішують інгредієнт (5). З цієї суміші пресують плоскі з обох боків таблетки з двосторонньою фасеткою й насічкою з одного боку. Діаметр таблеток: 12мм.

Приклад 26

Капсули з умістом 50мг активної речовини

Склад:

(1) активна речовина	50,0мг
(2) кукурудзяний крохмаль висушений	58,0мг
(3) молочний цукор порошкоподібний	50,0мг
(4) стеарат магнію	2,0мг
	<hr/> 160,0мг

Виготовлення: Інгредієнт (1) розтирають разом з інгредієнтом (3). Цю розтерту масу, інтенсивно перемішуючи, додають до суміші з інгредієнтів (2) і (4). Наприкінці цю порошкову суміш за допомогою машини для заповнення капсул розфасовують у рознімні капсули розміром 3 із твердим желатиновим покриттям.

Приклад 27

77

Капсули з умістом 350мг активної речовини

Склад:

(1) активна речовина	350,0мг
(2) кукурудзяний крохмаль висушений	46,0мг
(3) молочний цукор порошкоподібний	30,0мг
(4) стеарат магнію	4,0мг
	<u>430,0мг</u>

Виготовлення: Інгредієнт (1) розтирають разом з інгредієнтом (3). Цю розтерту масу, інтенсивно перемішуючи, додають до суміші з інгредієнтів (2) і (4). Наприкінці цю порошкову суміш за допомогою машини для заповнення капсул розфасовують у рознімні капсули розміром 0 із твердим желатиновим покриттям.

Приклад 28

70951**78**

Супозиторії з умістом 100мг активної речовини

Одна свічка містить:

активна речовина	100,0мг
поліетиленгліколь (мол. маса 1500)	600,0мг
поліетиленгліколь (мол. маса 6000)	460,0мг
поліетиленсорбітанмоностеарат	840,0мг
	<u>2000,0мг</u>

Виготовлення: Поліетиленгліколь розплавляють разом із поліетиленсорбітанмоностеаратом. При температурі 40°C подрібнену активну субстанцію диспергують у цьому розплаві до досягнення гомогенності. Потім охолоджують до 38°C і розливають у попередньо злегка охолоджені форми.